

Kako nas vidijo drugi

DUŠAN UDOVIČ

Ob včerajšnjem slavu, ko smo na vojskarski planoti obeležili sedemdesetletnico Tiskarne Slovenija, sem se živo spomnil dogodka izpred tridesetih let. V Trst smo povabili skupino uglednih novinarjev pomembnih italijanskih založniških hiš. Nekaj dni so bili naši gostje, opisovali smo jim življenje in pričakovanja naše skupnosti, jim razkazovali ustanove in razlagali našo zgodovino. Seveda je naša želja bila, da bi o tem kaj napisali. O ničemer niso kaj dosti vedeli, dotlej so bolje poznali le južne Tirolce, tako da smo zanje bili nekakšno odkritje.

Gostovanje novinarjev se je zaključilo na vojskarski planoti, ko smo italijanske kolege peljali na ogled Tiskarne Slovenija, da jim pokažemo, od kod izhaja naš dnevnik. Razpoloženje je bilo enkratno, lep dan je dodal svoje. Pa je v tiskarni eden izmed naših gostov prosil za besedo, se zahvalil za obisk pri nas in pomenljivo pristavil: »Vaše pripovedi in razlage so bile zelo zanimive, a bistven razlog za obstoj vašega dnevnika smo doumeli šele, ko smo videli ta kraj. Zavidamo vam tako enkratno preteklost, mi ne premoremo take«.

Tako je povedal predstavnik časopisa Il Corriere della sera, najpomembnejšega italijanskega dnevnika, ki je takrat izhajal v milijonski nakladi. Vsi, kar nas je bilo tam, smo v hipu zrasli za par centimetrov. Kot da smo se šele takrat zavedeli, da je Primorski dnevnik v primerjavi z drugimi sicer skromen časopis, a velikega pomena in z res izjemno zgodovino. Tega ne gre pozabiti, nikoli.

VOJSKO - Množična proslava 70-letnice tiskarne Slovenija

Ponosni in zavezani plemenitim vrednotam

VOJSKO - V tiskarni Slovenija je ropot tiskarskega stroja že od jutranjih ur sprejemal številne goste, ki so se podali v težko dostopno grapo. Z nizom prireditev so proslavili 70 let delovanja tiskarne, kjer se je od 18. septembra 1944 tiskal Partizanski dnevnik, predhodnik Primorskega dnevnika. Bil je to drug svinec, drugačno vendar prav tako pomembno orodje informiranja in osveščanja proti okupatorju.

Na osrednji svečanosti po prihodu pohodnikov in praporščakov so nagovorili množico razni govorniki, med temi še zadnji živeči urednik Partizanskega dnevnika Dušan Fortič, direktorica Mestnega muzeja Idrija Ivana Leskovec in odgovorni urednik Primorskega dnevnika Dušan Udovič, slavnostni nagovor pa je imel Samo Bevk.

Na 3. strani

BRUSELJ - Odločitev na vrhu voditeljev EU

Federica Mogherini namesto Ashtonove

BRUSELJ - Voditelji članic Evropske unije so včeraj v Bruslju odločili, da bo Britanko Catherine Ashton na visokem zunanjepolitičnem položaju nasledila italijanska zunanja ministrica Federica Mogherini, Belgijca Hermana Van Rompuya pa bo na položaju predsednika Evropskega sveta nasledil poljski premier Donald Tusk (oba na sliki).

Na 2. strani

Gneča na cestah

Na 4. strani

Ropar s pestmi
nad priletne ženske

Na 6. strani

Kradla v Trstu in Gorici

Na 6. strani

Zasledovanje čez
mejo do Števerjana

Na 16. strani

Prenovili središče
Nove Gorice

Na 16. strani

**EXTREMNA
PREOBRAZBA TELES
V 6 MESECIH**

- strokovno voden osebni trening 3x tedensko
- osebno prilagojen jedilnik
- merjenje telesne maščobe s plikommetrom

osebni trener
Carmen Galasso

**20 LET IZKUŠENJ
V PREOBRAZBI TELES**

tel.: +386 (0)70 447 941
+39 349 19 14 892

Felix
Bar & Ristoro

**ODPRTO 24 UR NA DAN
7 DNI V TEDNU
KUHNJA VEDNO ODPRTA**

tipična kraška kuhinja
organiziramo
praznovanja in poroke

vedno odprti tudi
za preprosto
večerjo
s prijatelji

Sprejemamo bone
za obroke

Fernetiči 1 - ob mejnem prehodu
Tel. 040 9882410
www.felixfernetti.wix.com/felix-bar-e-ristoro

GIOMA DOBAVA IN MONTAŽA

Leseni podi
Okna in okvirji
Notranja vrata
Blindirana vhodna vrata

leseni podi blindirana vhodna vrata notranja vrata pvc okna in okvirji

GIOMA - Ulica Remis 50 - San Vito al Torre (UD)
Tel. in faks **0432 997154**
info@giomapavimenti.it - www.giomapavimenti.it

Evergreen
TUTTO GIARDINO

Prodaja
Bukovih in hrastovih drv
Bukovih in
jelkovih
peletov

Ul. Dragotin Kette, 13 A
Bazovica (Trst)
tel. +39 040 226894
mob. +39 393 7741336

VRH EU - Novi predsednik Evropskega sveta pa bo poljski premier Donald Tusk

Federica Mogherini bo nasledila Ashtonovo

BRUSELJ - Voditelji članic Evropske unije so včeraj v Bruslju odločili, da bo Britanka Catherine Ashton na visokem zunanjepolitičnem položaju nasledila italijanska zunanja ministrica Federica Mogherini, Belgijca Hermana Van Rompuya pa bo na položaju predsednika Evropskega sveta nasledil poljski premier Donald Tusk.

V Bruslju se je namreč začel izredni vrh EU, ki je moral odločiti o naslednikih visoke zunanjepolitične predstavnice Catherine Ashton in predsednika Evropskega sveta Hermana Van Rompuya, izbira pa je padla že sinoči pred 21. uro.

Mogherinijeva, ki prihaja iz vrst evropske leve sredine, je imela ima tudi podporo prihodnjega predsednika Evropske komisije Jean-Clauda Junckerja, s katerim sta se včeraj sestala. Mogherinijeva je »zelo sposobna in predana Evropejka«, so ocenili viri blizu Junckerju. Tudi imenovanje Tuska, ki prihaja iz vrst konservativne Evropske ljudske stranke, naj bi bilo že dogovorjeno. Po neuradnih informacijah so ga podprli tako evropski socialisti kot liberalci.

Predsednica Dežele Furlanije-Juljske krajine Debora Serracchiani je sinoči ponovno zanikala govorice, češ da bi jo lahko imenovali za zunanjo ministrico v Renzijevi vladi namesto ministrice Mogherinijeve. Poudarila je, da je deželna predsednica FJK in podpredsednica Demokratske stranke in da namerava nadaljevati s svojim delom. Kaže, da je favorit za mesto zunanjega ministra zdajšnji podminister Lapo Pistelli.

Vprašanje pa ostaja, kaj bodo voditelji storili s položajem predsednika vrha območja evra, ki ga sedaj zaseda predsednik Evropskega sveta Van Rompuy. Glede na to, da je bil za novega predsednika Evropskega sveta izbran Poljak Tusk, bo namreč treba za predsednika vrha območja evra izbrati nekoga drugega, saj Poljska ni članica območja evra. Kot kandidat za predsednika vrha območja evra se omenja bivši estonski premier Andrus Ansip, ki je sicer kandidat Estonije za evropskega komisarja. Ansip prihaja iz vrst evropskih liberalcev, ki zahtevajo kakšnega od vodilnih položajev tudi zase. Nekateri bruseljski viri pri tem opozarjajo, da bi v primeru, če bi bil predsednik Evropskega sveta iz članice, ki ni v območju evra, in predsednik vrha območja evra nekdo drug, to pomenilo formalno potrditev Evrope dveh hitrosti.

Včerajšnje odločitve o vodilnih položajih bodo prihodnjemu predsedniku Evropske komisije Jean-Claudu Junckerju omogočile dokončno pripravo seznama kandidatov za evropske komisarje. Seznam imen kandidatov bo Juncker predstavil prihodnji teden, nato se bo pogovoril s kandidatom vsake članice ter potem predvidoma 9. ali 10. septembra predstavil še razdelitev portfeljev, so včeraj pojasnili viri blizu Junckerju.

Slovenija je Junckerju poslala seznam treh komisarskih kandidatov, na katerem so premierka v odhodu Alenka Bratušek, evropska poslanka Tanja Fajon in zunanji minister v odhodu Karl Erjavec. Mandatni za sestavo nove vlade Mirjo Cerar je v četrtek Junckerja v telefonskem pogovoru obvestil, da daje prednost kandidata koalijskih strank. Nato je Cerar v petek sporočil, da sta z Junckerjem znova govorila po telefonu ter da mu je ponovil svoje preference, a obenem dal bodočemu predsedniku komisije možnost proste izbire kandidata ali kandidatke s seznama, saj je ob tem dobil zagotovila, da bo evropski komisar iz Slovenije vodil pomemben resor in imel vpliven položaj v komisiji.

Pri Junckerju vsebine pogovorov s Cerarjem niso komentirali. Prav tako načelno niso komentirali posameznih kandidatov in portfeljev. Evropski diplomatski viri pa so včeraj ob robu vrha EU pravili, da naj bi Juncker izbral Bratuškovo.

Italijanska zunanja ministrica Federica Mogherini. Na levi Poljak Donald Tusk

UKRAJINA - Svarilo predsednikov Evropske komisije Barrosa in Ukrajine Porošenka

»Blizu je točka brez povratka«

Rusko agresijo obsodili tudi zunanji ministri Evropske unije - Proruski separatisti izpustili več deset ukrajinskih vojakov

BRUSELJ - Položaj v Ukrajini je zelo resen, dramatičen, blizu je »točka brez povratka«, zato je treba zdaj storiti vse za umiritev razmer, je včeraj v Bruslju opozoril predsednik Evropske komisije José Manuel Barroso. Tudi ukrajinski predsednik Petro Porošenko svari, da je preblizu meja, od koder ne bo več poti nazaj k mirovnemu načrtu. Barroso je ob tem ponovil znano stališče, da je Evropska unija pripravljena odločno ukrepati proti Rusiji z zaostrovanjem sankcij, če se bodo razmere zaostrovale, a da obenem pušča odprta vrata pravi politični rešitvi, ki bo spoštovala neodvisnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Ukrajine.

Sankcije po njegovih besedah niso same sebi namen, temveč želi EU z njimi Kremlju pokazati, da stanje ni sprejemljivo, in pozvati k politični rešitvi. »Sankcije niso same sebi namen, ne vidimo jih kot sredstvo zaostrovanja, temveč so odziv na zaostrovanje, ki ga nismo želeli,« je dodal. Barroso je še dejal, da je v petek v telefonskem pogovoru ruskega predsednika Vladimirja Putina pozval, naj spremeni smer. Nova vojna na stari celini ni nikomur v interesu - ne EU ne Rusiji, a v Moskvi ne smejo podcenjevati odločnosti EU, da podpre Ukrajino, je poudaril.

Porošenkov obisk v Bruslju, kjer se je kljub sprva drugičnim napovedim udeležil tudi vrha unije in voditelj čla-

nic obvestil o razmerah v državi, je po Barrosovih besedah pomembno znamenje podpore unije Kijevu. Agresija in teror nad Ukrajino z na tisoče vojaki in na stotine tanki pomeni zelo veliko tveganje za Ukrajino in Evropo, je opozoril Porošenko. Danes govorimo o usodi Ukrajine, jutri je lahko na kocki usoda celotne Evrope, zato je ključno ukrepati zdaj, je poudaril. Ob tem je ukrajinski predsednik izrazil prepričanje, da agresija Rusije ne bo ostala brez odziva EU. Na podlagi mirovnega načrta bi lahko v začetku septembra ustavili vojno, če ne bodo vse strani za ta načrt, bodo sledile sankcije, je ocenil.

Zunanji ministri članic EU so medtem včeraj na neformalnem srečanju v Milanu obsodili »rusko agresijo na Ukrajino« ter Moskvo pozvali, naj takoj umakne svoje vojake iz te države. »Vse ministre skrbi najnovejša agresija ruskih sil na Ukrajino,« je dejala visoka zunanja predstavnica EU Catherine Ashton. »Rusijo pozivamo, naj prekine sovražnost, ustavi dobavo orožja, opreme in ljudi ter umakne svoje enote iz Ukrajine,« je v Milanu dejala Ashtonova. Poudarila je, da so dejanja Moskve v nasprotju s prizadevanji za politično rešitev ukrajinske krize.

»To je zelo zapleten in zelo žalosten čas za mednarodno skupnost,« pa je dejala italijanska zunanja ministrica Federica Mogherini. Rusija sicer zanika, da bi se njeni vo-

jaki borili na strani proruskih separatistov v Ukrajini, medtem ko v Kijevu trdijo, da v bojih sodeluje na stotine ruskih vojakov in tankov. Zunanji ministri EU, med njimi slovenski minister, ki opravlja tekoče posle, Karl Erjavec, so na dvodnevem srečanju v Milanu obsodili tudi nasilje islamskih skrajnežev v Iraku in Siriji.

Proruski separatisti so na vzhodu Ukrajine iz obkoljene vasi Ilovajsk medtem izpustili več deset ukrajinskih vojakov. Vojaki so vas lahko zapustili dan po tistem, ko je ruski predsednik Vladimir Putin pozval separatiste k oblikovanju posebnih koridorjev za izhod ukrajinskih vojakov. Medtem pa so ukrajinski in ruski mediji poročali o bombnih napadih na ukrajinsko mesto Doneck, v katerih sta umrla najmanj dva civilista. Mestne oblasti Donecka so sporočile, da so bile razmere na območju mesta že od jutra napete in da so prebivalci nekaterih delov mesta poročali o silovitih eksplozijah. Ukrajinska vojska je sicer včeraj obnovila ofenzivo v samooklicani regiji Lugansk. Po besedah tiskovnega predstavnika ukrajinskega sveta za nacionalno varnost in obrambo Andreja Lisenka so proruske sile v spopadih na območju izgubile 40 svojih pripadnikov. V spopadih v regijah Lugansk in Doneck, ki so izbruhnili po ruski priključitvi polotoka Krim, je od aprila do danes umrlo okoli 2600 ljudi.

SIRIJA - Uporniki zajeli in obstreljevali filipinske vojake

Na Golanski planoti napadli pripadnike mirovnih sil ZN

MANILA, DAMASK - Sirski uporniki so včeraj na Golanski planoti napadli pripadnike mirovnih sil Združenih narodov s Filipinov, je sporočil vojaški tiskovni predstavnik v Manili. Iz vrst sirskih upornikov so napad najverjetneje izvedli borci skrajne Fronte al Nusra, ki sicer že od četrta zadržujejo 44 pripadnikov mirovnih sil iz Fidžija, ujeli pa so tudi 72 filipinskih vojakov.

Streljanje se je v dveh oporiščih začelo zgodaj zjutraj, po trditvah filipinske vojske pa so vsi filipinski vojaki nepoškodovani. Medtem ko je 30 pripadnikov mirovnih sil uspelo zapustiti eno taborišče, je okoli 40 vojakov iz drugega še vedno vključenih v strelski obračun z uporniki. Po navedbah pripadnikov filipinskih oboroženih sil so skrajneži al Nusre pristopili k dvema filipinskima oporiščema ter v zameno za orožje ponudili izpustitev talcev. A filipinske mirovne sile orožja niso hotele predati.

Pripadniki modrih čelad ZN opazujejo položaje sirskih upornikov na Golanu ANSA

Opazovalna misija Undof, ki deluje pod okriljem ZN, je od kredibilnih virov dobila zagotovila, da je 44 pripadnikov mirovnih sil na varnem in se dobro počutijo. A neposrednega stika z njimi niso imeli.

Filipini imajo v misijo vključenih 331 vojakov in policistov. Že lani je Manila za svoje vojake znotraj misij ZN zahtevala boljšo varnost, in sicer po tistem, ko so jih 25 ugrabili sirski uporniki. (STA)

Državni udar v Lesotu

JOHANNESBURG - V južnoafriški kraljevini Lesoto so vojaki včeraj obkolili več vladnih in policijskih ustanov, predsednik vlade Thomas Thabane pa je zapustil državo in pobegnil v Južnoafriško republiko. V prestolnici Maseru je bilo slišati tudi nekaj strelotlov. Thabane vodi vlado narodne enotnosti, junija pa je zaradi trenj v koaliciji razpustil parlament. Majhna kraljevina je v celoti obdana z Južnoafriško republiko in odvisna od gospodarstva velike sosedice.

Mursijevim privržencem v Egiptu omilili kazni

KAIRO - Egiptovsko sodišče je včeraj smrtno obsodbo za vodjo Muslimanske bratovščine Mohameda Badieja in nekaj drugih privržencev bratovščine spremenilo v dosmrtno ječo. Sodišče je obsodbo omililo po pritožbi velikega muftija. Državno tožilstvo je predstavnikom bratovščine očitalo, da so svoje privržence nagovarjali k nasilju. Pri tem naj bi julija 2013 umrlo deset ljudi, 20 pa je bilo ranjenih. Vse obtožene so junija sprva obsodili na smrt.

70-LETNICA TISKARNE SLOVENIJA - Občutena in množična slovesnost na Vojskem

Drug svinec, drugo orožje

V grapi pod Vojskim je spet zaživel tiskarski stroj - Na osrednji svečanosti so o pomenu Partizanskega dnevnika spregovorili Samo Bevk, Ivana Leskovec in Dušan Udovič - Niz svečanosti na Vojskarski planoti tudi v znamenju ranjencev in partizanskih bolnišnic

več
fotografij
na
www.primorski.eu

Pogled na prizorišče pri gostišču Grošelj in nagovor odgovornega urednika Primorskega dnevnika; stavnica tiskarne Slovenija, slavnostni govornik Samo Bevk in pozdrav zadnjega še živečega urednika Partizanskega dnevnika Dušana Fortiča

FOTODAMJ@N

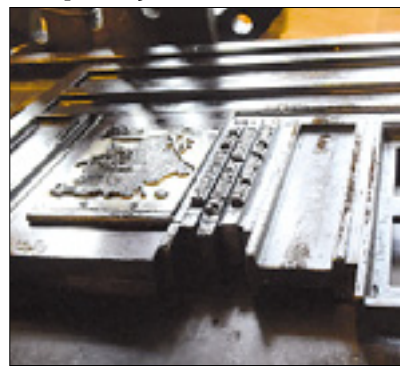

VOJSKO - V Tiskarni Slovenija je ropot tiskarskega stroja že od jutranjih ur sprejemal številne goste, ki so se podali v težko dostopno grapo. Do tja vodita dve poti, na katerih so ves dan sopihali radovedni pohodniki, ki pa so se na Vojsko vračali vsak s svojim izvozom št. 248 sveže tiskanega Partizanskega dnevnika.

Priložnostna številka 248, ki je izšla v ponedeljek, 18. septembra 1944, je bila pravzaprav prva, ki jo je v 4000 izvodih izbruhal hitrotiskalni tiskarski stroj, ki je iz Milana po številnih zapletih, razstavitvah in ponovnih montažah zaživel v vojskarski grapi tisto noč.

Včeraj pa je za ponatis priložnostnega izvoda skrbela družina Skok na čelu z vestnim oskrbnikom Albinom Skokom. Skozi jutro je večkrat zagnal tiskarski stroj, ob sprejemanju obiskovalcev pa sta mu bili ob strani tako žena Aleksandra kot hčerka Damjana, študentka trajnostnega turizma, ki je po dedu in očetu tudi sama zvesta dediščini partizanske tiskarne.

Tisk - orožje proti okupatorju

Veliko je še zgodb, ki se prepletajo s Tiskarno Slovenija. Dovolj je bilo prisluhniti obiskovalcem, med katerimi je nekdo vedel za ukradene svinčene črke v Gorici, ki so naposled služile potrebam tiska Partizanskega dnevnika.

Drugi svinec, drugo orožje, vsaj tak naj bi bil smisel napisa v osrčju tiskarne, ki se glasi »Naš tisk-orožje proti okupatorju«.

Še večje orožje pa je bilo predano osebje, ki je od septembra 1944 do maja 1945 živelo v barakah na strmem pobočju. Predvsem iz pričevanj takratnih članic osebja je izžareval tovariški duh, ki jim je s časom pomenil drugi dom ali novo družino. Med njimi sta se še enkrat v tiskarni oglasili gospe Irma Go-

lja in Evgenija Srečka Vovk, ki sta bili takrat stari komaj 14 in 15 let. Okrog njiju se je takoj ustvarila skupina radovednežev in novinarjev, vendar jima pripoved ni bila nikoli prenaporna. Podobno kot za 92-letnega gospoda Štefana Erjavca, graditelja tiskarne in poznejšega kurirja, ki se je spominjal za pletenega postavljaja gradbišča in na nepropustnost konspiracije.

Spomin na ranjence

V nizu prireditev ob 70-letnici Tiskarne Slovenija je dopoldne na Hudem polju, v neposredni bližini lokacije takratne bolnice Pavle, potekalo srečanje ranjencev, osebja in prijateljev partizanskih bolnišnic Franja ter Pavla ob njuni 71-letnici delovanja. Ob nagovoru predsednika invalidov Severne Primorske Franca Anderliča je bila prisotna tudi italijanska delegacija območnega združenja vojnih invalidov Furlanije Julijske krajine s predsednikom Giovannijem Piccom, ki je ob tej priložnosti prejel zlato plaketo društva vojnih invalidov za uspešno krepitev mednarodnih odnosov na področju negovanja tradicij in zgodovine NOB. Poleg njega sta priznanja za ohranjanje spomina na partizansko zdravstvo in pomoč invalidom prejela še Marjan Božič in Robert Pahor. Slavnostni govornik Boris Kovšca je še enkrat poudaril človekoljubno vodo sanitetnih delavcev v takratnih neverjetnih okoliščinah, poudaril pa je, da sta njihov trud in žrtvovanje še premalo poznana in ovrednotena.

Niz svečanosti na vojskarski planoti se je nadaljeval še s prihodom vseh pohodnikov k partizanskemu grobišču na Vojsčici, kjer je program oblikovalo Kulturno društvo Planika iz Vojskega.

Množica na Vojskem

Osrednja svečanost je potekala na urejenem zunanem prostoru gostišča Grošelj, kjer so številni gostje že od prvega popoldneva pričakovali prihod pohodnikov iz Želina in začetek uradnega programa. Neuradno pa je ob založenih kioskih druženje pri Črošlju steklo že veliko prej. Golaž in čevapčiči so obiskovalcem najbolj teknil, predvsem takimi, ki so se do Tiskarne Slovenija odpravili po krajši, vendar bolj strmi poti.

Prihod praporščakov iz Primorske in ostale Slovenije je malo po 16. uri najavil še zadnje korake udeležencev pohoda v priredbi Združenja borcev iz Cerknega in Idrije ter Planinskega društva iz Idrije, ki so iz Želina po poteh prenosa ranjencev hodili čistih sedem ur. Ob postanku na Idrijskih Krnicah so letos pohodniki nekoliko zašli iz tradicionalne trase, saj je prehod preko nekaterih stez še onemogočen zaradi posledic zleda.

Nekateri obrazi so bili vidno utrujeni, pogled nad urejenim prizoriščem in pogostitvijo pa jih je bistveno razve-

selil, ob tem je zbor Rdeča Zvezda iz Saleža že intoniral prvo partizansko pesem.

Nadvse navdušeno je občinstvo na Vojskem kot prvi nagovoril Jelko Kašca, predsednik združenja borcev Idrija-Cerkno. Ob pogledu na množico je dejal, da toliko obrazov ni še videl ob taki prireditvi v tamkajšnji vasi, še bolj pa se mu je zdelo pomembno dejstvo, da je še veliko takih, ki prenašajo in ohranjajo vrednote NOB.

Pogumni ljudje

Direktorica Mestnega muzeja Idrija Ivana Leskovec, ki neposredno skrbi za Tiskarno, je podčrtala bogastvo epopeje snovalcev Partizanskega dnevnika. »Tiskarna niso samo barake, niso svinčene črke, to so ljudje in njihov živ spomin ter trud ob gojenju slovenske besede in kulture. Največji dokaz, da je tiskarna še danes živa, pa je naš obisk,« je v svojem nagovoru še dejala Leskovec.

Misel pa je odšla tudi do tistih redkih, ki so še med nami in ki so se kljub starosti udeležili proslave na Vojskem. Za hip so se nekoliko odmaknjeni, da-

leč od odra znašli, pravi junaki tistih dni: gospe Irma Golja, Marta Bitežnik, Evgenija Srečka Vovk, ter graditelj tiskarne in kurir gospod Štefan Erjavec. Zadnjič so bili skupaj natanko pred deseti leti, vsi pa so si srčno želeli vrnitve v tiste gozdove. Njim je bil gotovo posvečen tisti najbolj pristen in prisrčen aplavz.

Odgovorni urednik Primorskega dnevnika Dušan Udovič je dejal, da so takratni pogumni ljudje imeli čiste, poštene in plemenite nagibe, v cerkljanskih hribih pa so osvobodilnemu boju dodali kulturno in humano razsežnost, ki je drugje niso premogli. Udovič se je še dotaknil moralnih dolžnosti matične domovine do Slovencev v zamejstvu, saj po mnenju odgovornega urednika brez trdnih vezi z matičnim narodom v tujem jezikovnem okolju ne moremo obstajati.

Slavnostni govorec je bil tokrat na Vojskem slovenski politik Samo Bevk. Bevk se je spustil skozi takratne zgodovinske okoliščine, ki niso krojile samo usodo partizanske tiskarne, temveč tudi oskrbo ranjencev in delovanje partizanskih bolnišnic, kot sta bili bolnici Franja ter Pavla. Dotaknil se je še slovenskega političnega trenutka, upada gospodarske rasti in brezposelnosti, ki bi jih lahko po njegovem mnenju reševali le s spremenjeno Evropo.

Nekoliko nenapovedano je na oder stopil še zadnji urednik Partizanskega dnevnika Dušan Fortič, ki se je še enkrat zaustavil pri kulturnem pomenu takratnega partizanskega glasila za Gorjansko in Primorsko.

Andrej Marušič

FJK, SLOVENIJA - Gost promet, kilometrske kolone in številni zastoji

Na področju prometa izredno kritičen vikend

Med Vidmom in Palmanovo je bila kolona dolga 20 km - V Sloveniji kritično na avtocestah in cestah

VIDEM, TRST, LJUBLJANA, POSTOJNA, KOPER - Kar se je napovedovalo, se je naposled zgodilo: včerajšnji dan je bil glede prometa na avtocestah in cestah zaradi množičnega vračanja s počitnic tako v Furlaniji Julijski krajini kot v Sloveniji kritičen, saj je povsod prišlo do večjih ali manjših zastojev zaradi prisotnosti velikega števila vozil na cesti, kolone pa so bile ponekod dolge tudi več deset kilometrov. To se je namreč zgodilo na avtocesti A23 med Trbižem in Palmanovo, kjer se je med cestninsko postajo Videm-sever in križiščem z avtocesto A4 ustvarila kar 20-kilometrski kolona vozil, zaradi česar je družba Autovie Venete dala zapreti cestninsko postajo Videm-jug v smeri odcepa za avtocesto A4. K nastanku kolone sta prispevali lažji nesreči, v kateri je bilo vpletenih večje število vozil, zaradi česar se je promet upočasnili. Cestninsko postajo so ponovno odprli okoli 18. ure, ko je kolona bila dolga »le« štiri kilometre. Do zastojev je prišlo tudi na avtocesti A4, npr. med Palmanovo in krajem San Giorgio di Nogaro, medtem ko se je pri cestninski postaji pri Moščenicah v smeri proti Benetkam ustvarila 5-kilometrski vrsta, med Sesljanom in cestninsko postajo pa so izmerili prehod 2.200 vozil na uro. Tudi na ostalih avtocestah omrežja družbe Autovie Venete so zabeležili prehod preko dva tisoč vozil na uro, povprečna hitrost pa je bila med 80 in 90 km/h.

Tudi v Sloveniji so včeraj beležili zastoje in kolone na vseh avtocestah, pa tudi na cestah. Najbolj kritično je bilo na ljubljanski obvoznici oz. ob izhodu z dolenske avtoceste, medtem ko se je na gorenjski avtocesti pred predorom Karavanke v smeri proti Avstriji ustvarila 9-kilometrski kolona vozil. Do zastojev je prišlo tudi ponekod na primorski avtocesti, enega od teh so ustvarili vozniki, ki so pri Ravbarkomandi v smeri proti Kopru upočasnili vožnjo, da bi si ogledali poveljnega medveda. Zastoji pa niso bili omejeni le na avtoceste, saj so jih beležili tudi na cestah Gruškovje-Ptuj v obe smeri, Ljubljana-Brezovica-Vrhnika, Izola-Portorož v obe smeri in Šmarje-Koper. Na mejnih prehodih s Hrvaško pa je bila čakalna doba sledeča: na mejnem prehodu Dragonja je bilo treba tako za vstop v državo 20 minut, za izstop pa poldrugo uro, na mejnem prehodu Sečovlje za izstop do 30 minut, na mejnem prehodu Starod za vstop 30 minut, na mejnem prehodu Gruškovje za vstop pa 20 minut.

Na avtocestah v FJK in Sloveniji je prišlo do številnih zastojev in ustvarjanja večkilometrskih kolon

ARHIV

LIVEK - Na tednu ZSKD v Centru šolskih in obšolskih delavnic Kavka

Otroci sprostili ustvarjalnost

Včeraj predstava o škrtu Hopa Cupa - Vodja Mitja Tretjak koordiniral delo treh delavnic: likovne, glasbene in pravljicne

LIVEK - »V današnjem času otroci žal premalo izkoristijo in uporabljajo svojo domišljijo, saj so pri delu v šoli in izven nje pogosto prisiljeni, da se dela lotijo "resno", kar pogosto ubije njihovo ustvarjalnost. Gojijo in krepijo pa jo lahko z različnimi dejavnostmi, branjem pravljic in doživljanjem novega s svojimi vrstniki. Na tovrstnih delavnicah želimo torej spodbujati njihovo svobodno izražanje čustev, iskrenost in soočanje z različnostjo.«

Z ustvarjalnostjo se je med preteklim tednom spopadalo šestnajst udeležencev ustvarjalnih delavnic Zveze slovenskih kulturnih društev, ki so potekale v Centru šolskih in obšolskih delavnic Kavka na Livku nad Kobariodom. Od doma, kjer so od preteklega torka ustvarjali osnovnošolski vrstniki iz Tržaškega in Goriškega, seže pogled od Nediških dolin mimo Furlanske ravnine vse do Jadranskega morja: pravo okolje za ustvarjanje v stiku z naravo.

Vodja projekta je bil Mitja Tretjak, ki je koordiniral delo treh delavnic – likovno je vodila slikarka in ilustratorica Vesna Benedetič, glasbeno profesorica glasbe in zborovodkinja Jana Drassich, pravljicno pa antropolog Marko Gavrilovski. V pomoč otrokom in mentorjem je bila Mirna Viola.

Včeraj dopoldne je ob prisotnosti staršev potekal zaključni dogodek ustvarjalnega tedna. Otroci so odigrali pravo predstavo, med katero so pripovedovali o glavnem junaku tedna – o hitrem škrtu Hopa Cupa. Besedilo, scenografijo, kostume in glasbo, ki so jo igrali sami, so sestavili s pomočjo vodij delavnic.

Pred podelitvijo diplom in slovesom je prisotne nagovoril še Mitja Tretjak. Sproščeno vzdusje je bilo hkrati dokaz, da je bilo med tednom tudi veliko zabave, ki je prav gotovo pozitivno učinkovala na delo in življenje v skupini.

Udeleženci projekta s svojimi mentorji

TURJAK - Ivo Jevnikar o žrtvah totalitarizmov

Slovenske zamere in morje bridkosti

TURJAK - Pred 6 leti je EU z resolucijo o evropski zavesti in totalitarizmu 23. avgust posvetila vsem žrtvam totalitarnih in avtoritarnih režimov, vlada pa ga je leta 2012 razglasila za uradni spominski dan v Sloveniji. Pokrovitelj slovesnosti v Turjaku, ki jo je že šestič organiziral Študijski center za narodno spravo in katere se je prvič udeležil predsednik Borut Pahor, je bila Občina Velike Lašče.

Osrednji govornik je bil glavni urednik slovenskega novinarskega oddelka RAI Ivo Jevnikar, ki se je vprašal, »ali bomo zmogli korak naprej k razumevanju na dolgo poti sprave«. Po vsem svetu se politiki prepirajo, v Italiji tudi zelo slikovito, a v večini primerov jih potem zalotijo na skupni kavici ter pri sklepanju kompromisov. »Ne tako mi Slovenci. Zamere so pri nas velikokrat dosmrtno. Po plazu psov je vzpostavitev pragmatičnega dialoga na moč težavna. In tudi s temi besedami sem si verjetno nakopal nekaj zamere,« je dejal.

Evropski dan spomina ima vso pravico, da primerja, vendar ne izenačuje totalitariz-

mov. Spominja pa se vseh njihovih žrtev. »Ne bom se spuščal v razmišljanje ali so trije totalitarizmi, torej fašizem, nacizem in komunizem, med sabo res bistveno različni. Vsi trije imajo v svojih genih odklanjanje demokracije, nasilnost, kult voditeljev, zavračanje temeljnih prvin krščanstva, malikovanje svojega in zaničevanje tujega, zlasti naroda,« je poudaril Jevnikar in dodal, da dan spomina opozarja na morje bridkosti, ki so ga povzročili totalitarizmi ter na njihove tragične posledice.

IVO JEVIKAR

VILENICA 2014

V torek predvečer v Trstu

SEŽANA, TRST - Mednarodni literarni festival Vilenica bo od 2. do 7. septembra v 15 krajih po Sloveniji in v zamejstvu. Poleg nagradjenca madžarskega pisatelja Lászla Krasznahorkaija in avtorja v središču Marka Sosiča se ga bo udeležilo še več kot 40 domačih in tujih avtorjev. Moto festivala je Iz jezika v jezik.

Slavnostno odprtje bo 3. septembra v Kosovelovem domu v Sežani, na njem pa bo posebna pozornost namenjena Marku Sosiču. Nagradjenec Vilenice 2014 László Krasznahorkai pa bo v torek, 2. septembra, gost predvečera Vilenice, ki ga v sodelovanju s Skupino 85 in Srednjeevropsko pobudo prirejajo ob 19. uri v dvorani SEP (Ul. Genova 9, Trst). Pogovor, ki ga bo vodila Patrizia Vascotto, bo v angleškem jeziku s povzetki v slovenski in italijanski jezik.

Literarni in fotografski natečaj za sladokusce

TRST - Jutri, 1. septembra, zapade rok za oddajo del za literarni in fotovideo natečaj na kulinarčno temo, ki ju je v povezavi s 1. mednarodnim sejmom kuharskih knjig kulinArtfestom razpisalo Založništvo tržaškega tiska.

Literarni natečaj za kratko zgodbo Ščepec besed za literarne sladokusce: zgodbe naj imajo od 7.000 do 10.000 znakov (s presledki). Pošljete jih lahko na naslov Založništvo tržaškega tiska, ul. Montecchi 6, 34137 Trst, s pripisom ZA NATEČAJ. Zgodbo podpišite s šifro, zraven pa priložite zaprto kuverto z isto šifro, v kateri boste posredovali svoje polno ime, naslov, elektronski naslov in telefon. Zgodbo in šifro z osebnimi podatki lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov info@ztt-est.it, in sicer kot dve ločeni datoteki. Strokovna komisija bo izbrala najboljšo zgodbo, ki bodo objavljene v tiskani in spletni izdaji Primorskega dnevnika (www.primorski.eu), na spletni strani ZTT (www.ztt-est.it) ter NSK (www.knjiznica.it). Med temi bodo bralci preko spletnega glasovanja izbrali 3 najboljše prispevke, ki bodo prejeli nagrado. Roki in načini spletnega glasovanja bodo objavljeni naknadno.

Foto video natečaj Ščepec podob za fotografske in filmske užiteke sta razpisala ZTT in krožek Fotovideo Trst 80 v sodelovanju z Društvom Debela griza Volčji Grad, Kosovelovo knjižnico Sežana – knjižnica Komen, knjigotrstvom Buča ter s podporo Občine Komen. Fotografije so lahko v poljubni tehniki, velikost naj bo 45 x 30 cm, vsak kandidat lahko pošlje največ 5 fotografij. Video zgodbe lahko trajajo največ 3 minute. Fotografije in video izdelke (v formatu DVD R-) lahko pošljete po pošti na naslov Založništvo tržaškega tiska, ul. Montecchi 6, 34137 Trst, s pripisom ZA NATEČAJ. Fotografijo ali video podpišite s šifro, zraven pa priložite zaprto kuverto z isto šifro, v kateri nam boste posredovali svoje polno ime, naslov, elektronski naslov in telefon. Fotografijo (velikost 5Mpx) ter šifro z osebnimi podatki lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov info@ztt-est.it. Strokovna komisija bo izbrala najboljše fotografije in video zgodbe, ki bodo objavljene na spletni izdaji PD (www.primorski.eu), na spletni strani ZTT (www.ztt-est.it) ter NSK (www.knjiznica.it). Med finalisti bo strokovna komisija izbrala tri najboljše za vsako kategorijo.

FILM - Pogovor z doberdobskim režiserjem Ivanom Gergoletom

Dancing with Maria na beneškem Lidu

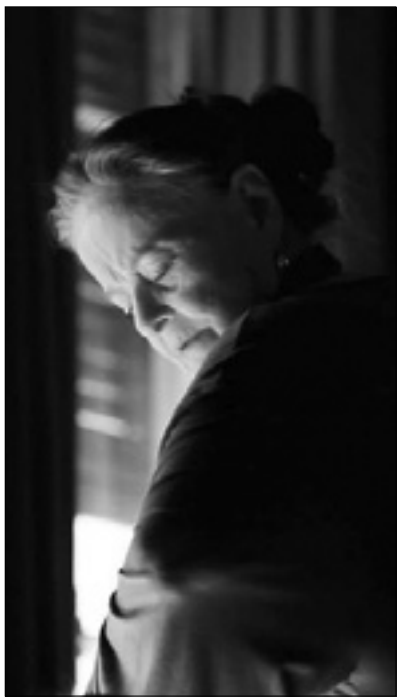
Dolgi, temni, kodrasti lasje in posebna oblika oči bolj spominjajo na Južnoameričana kot na Doberdobca. Ko to povemo Ivanu Gergoletu takoj na začetku intervjuja, se on nasmehne in nam pokaže sliko, ki jo izbrska na spletu. Na njej je prikazan njemu enak mladenič, ki pa v resnici ni on, ampak Ricardo Arjona, pop, rock glasbenik iz Gvatemale, pravi zvezdnik tudi Argentini. Tako da se je Ivanu med snemanjem filma večkrat dogajalo, da so po cesti ljudje gledali za njim in se spraševali ali je on Arjona.

Kljub zabavni anekdoti pa dejstvo, da je Ivan Gergolet filmski prvenec posnel prav v Argentini, ni slučaj, ampak skoraj nekakšno znamenje usode. »Na tistem koncu sveta - kot nam je povedal - imam skoraj več sorodnikov kot v Doberdobu. Sestra mojega nonota se je namreč izselila tja v tridesetih letih prejšnjega stoletja in danes imam v Argentini celo vrsto stricov, tet, sestričen in bratrancev. Ko sem bil otrok, so ti sorodniki večkrat prihajali k nam na obisk, zdaj pa mi je ta film omogočil, da sem jih tudi jaz lahko spoznal in obiskal«.

Dancing with Maria, je slovenska, italijanska in argentinska produkcija, predstavlja torej tri države, ki so hkrati tudi nedeljivo povezane z njegovim avtorjem, Ivanom Gergoletom.

Kako je prišlo do projekta?

Čisto po naključju. Žena Martina me je vprašala, da bi šel z njo v Buenos Aires in da bi tam posneli intervju z Marijo Fux. Filmski dokument si je želela kot čisto osebni spomin na žensko,

Meni se je vse skupaj zdelo nemogoče, Igorju pa ne.

Novembra istega leta sem spet odpotoval v Argentino, vprašal Mario Fux, če lahko posnameva film in ona je takoj pristala. Skupno sem v Argentini snemal štiri mesece in pol, zadnjo sceno sem posnel lanskega oktobra.

Kako pa je prišlo do koprodukcije?

V Argentino sem se odpravil z nahrbtnikom in kamero. Tam sem spoznal Davida Rubia, ki je koproducent filma in tudi direktor fotografije. On mi je

Gledalec sledi kameri iz zunanosti v notranjost. Za sabo zapušča vrvež velikega mesta, scena pa se mu odpira na zaprt prostor, nabit z energijo. Tudi v tem primeru je šlo za improvizacijo, ker z Mario ni bilo mogoče delati drugače. Ko se ona prepusti plesnim korakom in prične delavnico, se v bistvu podzvestno spet vrne na oder in zapleše pred publiko. Mi smo s kamero šli za njo in ji lahko samo sledili. To smo storili tudi s tistim začetnim kadrom, ki se je potem izkazal za enega najmočnejših trenutkov.

Kdo je Maria Fux?

Maria je plesalka, ena najznamenitejših predstavnic plesne terapije, ki poudarja terapevtsko stran in rehabilitacijsko moč plesne metode. V šestdesetih letih je nastopala po vsem svetu, ob Moskve do New Yorka.

Nisem pa želel, da bi film postal biografija živeče ženske ampak pripoved tega, kar se dogaja na njenih lekcijah. V kamero sem skušal ujeti energijo in odnos, ki ju Maria vzpostavlja s tistimi, ki ji sledijo. V filmu nastopa tudi pet drugih likov (med temi tudi Ivanova žena Martina, op ur.), ki nam pomagajo pri spoznavanju nje in njene metode.

Kakšen odnos se je vzpostavil med vama?

Z Marijo sva postala prijatelja. Najin odnos je doživel več trenutkov. Pred začetkom snemanja sva se ogromno pogovarjala, moral sem si pridobiti njeno zaupanje, saj gre za ustvarjalko, ki ima določena leta in je navajena na zasebnost in na prostor, ki ju skrbno čuva. S tem filmom se je prvič zgodilo, da je ona nekomu odprla vrata delavnice in omogočila,

Režiser Ivan Gergolet med snemanjem filma na ulici v Buenos Airesu

ki jo je spoznala na številnih plesnih seminarjih v Milanu in po Evropi. Ženi sem seveda z veseljem ugodil in v tistem trenutku sploh nisem pomislil na kaj drugega.

Ko pa sem dospel v Buenos Aires in поблиže spoznal Mario Fux, mi je bilo kmalu jasno, da gre za čudovito osebnost. Kljub temu pa še vedno nisem mislil, da bi iz tega lahko nastalo kaj več. Argentina je itak zelo daleč in tak projekt je bil absolutno predrag.

Kaj se je zgodilo potem?

Ko sem se vrnil domov, sem posnet material montiral in vse skupaj pustil v predalu. Nekaj mesecev kasneje sva z Martino šla na izolski festival in ob kavi pripovedovala Igorju Prinčiču o argentinski izkušnji in o izredni osebnosti Fuxove. Igor si je tisti video zapis želel videti in ko sem mu ga pokazal, je takoj rekel, da iz tega lahko nastane film.

pomagal pri tem filmu, jaz pa sem mu pomagal pri njegovem, zgodbi, ki obravnava odnos med zaporniki in policisti. Slovenska produkcija pa je vstopila kasneje, v zadnji fazi projekta in nam omogočila obdelavo slike in Ljubljani in obdelavo zvoka in sodelovanje z orkestrom iz Skopja.

Dancing with Maria ni igrani film. Prvič v zgodovini beneškega mednarodnega tedna kritike so se odločili za dokumentarec in to zato, ker jih je tvoj film zelo prevzel.

V katalogu celo omenjajo začetni kader, kot enega visokih trenutkov filmske umetnosti...

To je kader sekvenca, ki traja tri minute in pol. Posneli smo ga v eni sapi in je v bistvu trenutek, ko iz kaotičnega, milijonskega mesta kot je Buenos Aires vstopamo v dolg hodnik, ki se potem odpre v sobo, kjer potekajo delavnice Marie Fux.

da sem se ji tako približal. Včasih pa sva se tudi kregala in v določenem trenutku se je seveda tudi naveličala kamere.»

Kaj pa tvoj odnos do kamere? Kako si se odločil za poklic režiserja?

Ko sem po končani višji šoli delal kot oporečnik pri Caritasu v Gorici sem sodeloval tudi kot projekcionista pri Transmedii. Kasneje sem se vpisal na Dams v Bologno in preživel izredna študentska leta. Spoznal sem zanimive ljudi in tisto obdobje je bilo zelo kreativno, saj smo s prijatelji snemali video filme, dokumentarce, kratke filme. Po končani univerzi sem razumel, da se dogajajo zanimive stvari tudi na goriškem Damsu in tako sem se vrnil domov in začel sodelovat tudi s Transmedio.

Pred leti si posnel tudi Making Archeo, to je film v katerem dokumentiraš snemanje Cvitkovičevega filma Archeo ...

Res zelo lepa izkušnja, ki mi je dala možnost, da sem snemal v krajih svojega otroštva, v Doberdobu in okolici in istočasno opazoval delo Jana Cvitkoviča. Spoznal sem ogromno čudovitih ljudi in tudi krog slovenskega filma, kar mi je omogočilo, da sem tudi sam postal slovenski režiser.

Kdo so tvoji vzorniki?

Vzorniki so po mojem ljudje s katerimi delaš in živiš. Zame je Maria Fux vzornik in vzornik je tudi prijatelj, tržaški režiser Davide Del Degan. Med najljubše režiserje uvrščam Wernerja Herzoga, Stanleya Kubricka, med Italijani, Mattea Garroneja. O njem sem pisal tezo in ga spoznal. Sicer ogromno berem in gledam filme pa tudi televizijske serije, ki so v nekaterih primerih zelo kvalitetne.

Kaj pa tvoji starši, kako so sprejeli novico o beneški uvrstitvi?

Doma so me od vedno spodbujali in podpirali. Zasluga za ta uspeh je predvsem njihova in, če sem prišel do sem, je to hvala moji mami in mojemu očetu, bratu, Martini. Tudi v trenutkih, ko sem sam dvomil, da bom res uspel, so bili oni prepričani, da sem na pravi poti. Med snemanjem v Buenos Airesu sem bil večkrat sam in v tako velikem mestu se počutiš kot majhna, nevidna pikica. Tisti trenutki samote ti amplificirajo vsa čustva in to se vidi in čuti v argentinski kulturi. Tudi v tistih trenutkih so bili pri meni doma prepričani, da bo šlo vse čudovito.

V resnici pa je film tudi družinsko delo, ker pri njem sodeluje tudi tvoj brat Havir.

Edini italijanski film, ki se letos poteguje v sklopu 29. Tedna kritike na 71. beneški Mostri, je hkrati tudi edini slovenski in edini argentinski film letošnjega festivala.

Naslov dela je **Dancing with Maria** (*Ples z Marijo*), njegov režiser pa je mlad doberdobski avtor **Ivan Gergolet**.

Zgodovina se tako ponavlja in samo leto po uspehu celovečerca Zoran moj nečak idiot bo **beneška Mostra** **nocoj ob 20. uri** in **jutri ob 14. uri** gostila film, ki je nastal ob koprodukciji Transmedie, Igorja Prinčiča, slovenske producentske hiše Staragara in argentinske produkcije Imaginada films.

Havir je glasbenik, igra kitaro in se ukvarja z zvokom. Z obdelovanjem zvoka je opremil delavnice Marie Fux. Dal jim je šum starega lesa, zvok teles, ki se premikajo, pa čeprav se mogoče gledalec tega ne zaveda, ker vse to deluje nekako v ozadju.

Kaj pa si zdaj najbolj želiš?

Mislim, da mi je ta film dal že ogromno. Maria Fux mi je dala ogromno z močjo in energijo, ki se te vsakič znova dotakne in ti omogoči, da se sprostiš. Če bodo to doživeli tudi gledalci, potem pomeni, da je naš projekt res uspel. (Iga)

Ivan Gergolet, rojen leta 1977 je po končanem jezikovnem liceju v Gorici diplomiral na Damsu v Bologni. Do danes je posnel že več kratkih filmov, video zapisov, in sodeloval pri realizaciji vrste dokumentarcev, Ko ogenj ugasne (2005), Akropolis (2005), Prah (2009) in La collezione di Medea (2009). Med zadnjimi gre omeniti delo o nastajanju Cvitkovičevega filma Arheo, z naslovom Making Arheo film, ki so ga pred dvema letoma predstavili v sklopu tržaškega Alpe Adria film festivala.

Delo Dancing with Maria je sedemintridesetletni režiser posnel v Argentini, njegova protagonistka pa je dvaindevetdesetletna plesalka Maria Fux. Ob režiserju in scenaristu so sodelovali pri montaži Natalie Cri-

stiani, pri fotografiji David Rubio, za glasbo Luca Ciut, za ton pa Ivanov brat Havir Gergolet.

POLICIJA - Iskali so ga v Padovi, v petek je naskočil žensko pri Sv. Ivanu; ovadili tudi nosečo zaročenko in brata

Nasilni ropar napadal priletne ženske

Mladi Iulian Marin je po poklicu ropar in tat. V Padovi so ga v zadnjih mesecih petkrat kazensko ovadili, trikrat samo v avgustu - vsakič zaradi tatvine v oteževalnih okoliščinah. 23. avgusta pa je hladno napadel priletno žensko, jo udaril s pestjo in oropal ter zbežal v Trst. Ta petek se je prizor ponovil pri Sv. Ivanu, še istega dne pa so Marina v središču mesta aretirali. Ovadili so njegovo nosečo zaročenko - v modrcu je skrivala ukraden nakit - ter njegovega brata. Policija iz Padove in Trsta je tako razkrinkala družino tatov z nevarnim roparjem na čelu.

Tržaški del preiskave je vodil tožilec Pietro Montrone, podrobnosti sta na tržaški kvesturi opisala namestnik vodje mobilnega oddelka Fabio Soldatic in glasnica kvesture Denise Mutton. Iulian Marin, 26-letni Rom iz Bukarešte, je prevzel odgovornost za oba nasilna napada. 23. avgusta je v veži stanovanjske hiše v Padovi naskočil 70-letno žensko. »Na ulici sem opazil gospo z zlato zapestno uro. Zalezoval sem jo do doma, kjer sem jo s pestjo udaril v obraz,« je priznal. Žrtev je padla na tla, ropar pa se zanjo sploh ni zmenil: vzel je uro in zbežal. »Ženska je bila pol ure v nezavesti. Tožilec iz Padove je dejal, da je napadalec zelo agresiven in da bi podobni napadi v prihodnosti lahko imeli tudi smrtne posledice,« je povedal Soldatic.

Marin je prispel v Trst z zaročenko, ki je v sedmem mesecu nosečnosti ter z njenim bratom. Slednjega so tržaški policisti prvega prijeli - že v petek dopoldne. »Več ljudi je v Ul. Carducci priklicalo pozornost območnega policista. Nek moški z jopičem v roki se je približeval priletnim pešcem, policisti so ga ustavili in mu zasegli klešče,

Iulian Marin KVESTURA

s katerimi je kradel po torbicah moidočih,« je povedala Muttonova. Na kvesturi so ugotovili, da je moški povezan z večkrat ovadenim

osumljen-
cem iz Padove; tamkajšnja kvestura pa je že pred dnevi sporočila, da išče roparja.

Približno sočasno je Marin napadel 76-letno žensko pri Sv. Ivanu. V baru je opazil njo in njene dragulje, zato ji je sledil do doma. V veži stanovanjske hiše v Ul. Brunelleschi je ženska pritisnila na gumb dvigala in ropar jo je udaril s pestjo udaril v zadnji del glave. Zgrudila se je na tla, on je pobral nakit in denarnico ter odšel. Žrtev je več minut ležala na tleh, dokler je niso našli sosede. »Šele popoldne, ko je gospa spet lahko govorila, smo prejeli obvestilo o napadu. Žrtev je še vedno na zdravljenju v bolnišnici,« je razložil Soldatic. Sprožili so obsežno akcijo in v središču Trsta prijeli Marina z zaročenko. Sprehajala sta se z roko v roki, na kvesturi pa so policisti v njenem modrcu našli uhan napadene Tržačanke (drugi uhan je ostal v veži) ter del zlate zapestnice. Drugo polovico zapestnice je imel tržaški preprodajalec zlatnine: zlikovci so mu bili prodali del plena, z izkupičkom pa so nameravali odpotovati v Romunijo. V predalu na avtobusni postaji na Trgu Libertà je bil še drugi del plena, tudi iz Padove: nakit, ukradena oblačila in drugo. Marin je v priporu, ostala dva so ovadili. (af)

TRST, GORICA - Hrvaška državljana pa ne bosta ostala v zaporu

Po zadnjem vlomu policija prijela čezmejna tatova

Policisti mobilnih oddelkov iz Trsta in Gorice so v petek popoldne prijeli tatova takoj po njunem zadnjem podvigu. Tržaški policisti so sumljivi dvojici, ki se je z najetim avtomobilom že več dni pojavljala v Trstu in okolici, pozorno sledili. Nazadnje sta se tatova odpravila v Gorico, kjer sta vlomila v hišo in ukradla za 9000 evrov nakita in drugih predmetov. Kmalu zatem so ju policisti prijeli, hrvaška državljana Marko Jovanović (31 let) in Božidar Ahmetagić (27) pa sta se na sojenju po hitrem postopku že pogodila s tožilstvom in bila obsojena na dokaj milo kazen.

Policija je pred dnevi opazila sumljiva moška, ki sta se z avtomobilom pogosto odpravljala čez mejo v Trst; opazili so ju na Krasu, v Bregu in v mestu. V torek so soslanski policisti na Krasu neuspešno ustavljali avtomobil, ki je naglo odpeljal v Slovenijo. Zapisali so si številko na evidenčni tablici ter ugotovili, da je bil avto za teden dni najet na Hrvaškem (najela sta ga do danes). Tako so ugotovili tudi istovetnost najemnika, hrvaškega Roma. Policisti so na Tržaškem še nekajkrat opazili isti avto - v Miljah, Dolini, pri Domju. Možno je, da sta osumljenca izvedla več tatvin, v četrtek so ju nazadnje ustavili na Trgu

Denise Mutton in Fabio Soldatic na novinarski konferenci

MITJA CERNICH

Sv. Jakoba. Z njunimi dokumenti ni bilo nič narobe, policija pa je začela še bolj pozorno opazovati vozilo. »Vedeli smo, da se moška, ki se vsakodnevno vozita čez mejo, ne zanimata za krajevne znamenitosti,« je včeraj na tržaški kvesturi povedal namestnik vodje mobilnega oddelka Fabio Soldatic. V zadnjih tednih so policisti zabeležili več tatvin v hišah, in sicer v Trstu, Miljah, Dolini, Sesljanu in drugod.

V petek popoldne sta se moška spet pripeljala čez mejo, avto so takoj zagledali policisti. »Ker smo ju pred dnevi dvakrat ustavljali, sta se tokrat odpravila raje v Gorico, mi pa na skrito za nji-

ma,« je pojasnil Soldatic. V Ulici Duca d'Aosta sta skozi okno vlomila v manjšo hišo ter ukradla nakit, ure in druge dragocenosti v skupni vrednosti 9000 evrov. Odpeljala sta se na neko polje v predmestje, proti Dolu, da bi si razdelila ukradeno blago. Presenetili pa so ju tržaški in goriški policisti: pridržali so ju in jima odvzeli plen. Njuna vpletenost v druge tatvine pa medtem še ni dokazana.

Eno noč sta prebila v zaporu, včeraj so jima na goriškem sodišču že sodili. Tatova sta se pogodila s tožilcem in bila deležna kazni 1 leta in 4 mesecev zapore. Vse kaže, da naposled ne bosta ostala za rešetkami. (af)

OPČINE, PREBENEG - Spominski svečanosti ob 70-letnici ustrelitve mladih kurirk in partizanov leta 1944 na Opčinah

Spomin na usmrčene ni usahnil

Govornica Patrizia Vascotto na Opčinah: Razlikovati pravo svobodo od navidezne - Govornik Borut Klabjan v Prebenegu: Več zgodovine in partizanstva v šolah, izobraževanju in družbi

Leto 1944 je bilo v naših krajih posebno krvavo. Med mnogimi tragičnimi dogodki, katerih letos proslavljamo 70. obletnico, je bila tudi usmrnitev mladih kurirk iz Prebenega Mire Bandi, Elvire Kocjančič, Anice Parovel, Angelce Bandi in Slave Grahonja ter kurirke Marije Grmek iz Krajine vasi in partizanov Balda Boleta iz Zadra, Mira Metlikovca iz Krepelj ter Leopolda Mervica iz Devina. Zgodilo se je 29. avgusta zjutraj in se vtisnilo v trajen spomin, v svarilo in poziv, da bi se takšno zlo in nasilje ne bi več ponovilo. Tudi letošnji 29. avgust je potekal v tem duhu. Na openski Mandriji, kjer je spomenik ustreljenim, je na pobudo sekcije VZPI-ANPI za Opčine, Bane, Ferluge in Piščance potekala spominska svečanost, ki je še enkrat potrdila, da spomin na mlade žrtve nacistične krvoločnosti, ni usahnil.

Svečanost se je začela na openskem pokopališču, kjer so zraven partizanov, ki so padli v bitki za Opčine, pokopani Marija Grmek, Baldo Bole in Miro Metlikovec. Z žalostinko Žrtvam se je padlim poklonil domači moški pevski zbor Tabor pod vodstvom Davida Žerjale, z besedo pa se jih je spomnila predstavnica skavtske organizacije Mojca Briščik, ki je pozvala k zvestobi svoji zemlji, svoji identiteti in jeziku. Zavzela se je za utrjevanje sožitja ter dejala, Da »največjo čast lahko namenimo našim padlim le, če pustimo svet malce boljši od tistega, ki smo ga prejeli, saj bo tako bližji takemu, kot so si ga oni želeli.«

Udeleženci so se nato s sprevedu podali po Vrbovi ulici, mimo poslopja s številko 16, kjer je bil sedež poveljstva SS in kjer je bila deveterica umorjenih

zaprta in mučena. Po kratkem postanku, med katerim je Kostanca Filipovič občuteno povedala, kaj se je v tistem poslopju dogajalo, je spreved nadaljeval pot do spomenika na Mandriji. Tudi tu je otožno odjeknila pesem moškega zbora Tabor. Tabornica Katerina Iscra, ki je svečanosti predsedovala, je občuteno spregovorila o nekdanjem krvavem dogodku, slavnostno besedo pa je imela v slovenskem in italijanskem jeziku prof. Patrizia Vascotto, ki je ob citiranju Kosovelovih verzov in ob spominu na padle spregovorila o pomenu izbire v tistih hudih časih in o izbirah, ki jih potrebujemo v današnji družbi. Med drugim je dejala: »To, kar nosi v sebi današnja svečanost, spomin na mlade, oropane življenja, upov in načrtov, oropane zelene naurene danes prihodnosti, to, kar moramo danes pristaviti v ospredje svojih misli, je potreba, da v demokracijah, zlasti v naši, razlikujemo pravo svobodo od navidezne, intelektualno poštenost od hinavščine, samo demokracijo od demagogije in populizma, lucidnost in konkretnost od iluzij in od praznih predstav o napredku in blagostanju. Kultura, znanje, vedenje - o sebi in drugih - in predvsem zmognost razlikovanja, niso bili nikoli tako kot danes bistveni dejavniki zaščite individualne, tako materialne kot intelektualne svobode. To je tisto znanje, ki so ga gojile in posredovale drugim mlade učiteljice v sovražnih in temačnih časih, znanje, ki je bilo hote uničeno skupaj z njihovimi življenji.«

Svečanost v Prebenegu so sooblikovali domači otroci

FOTO DAMJ@N

Udeleženci openske svečanosti so do kraja spomina šli v sprevedu

FOTO DAMJ@N

Umorjenih kurirk so se ob 70. obletnici ustrelitve v petek spomnili tudi v njihovi rojstni vasi, Prebenegu, kjer sta slovesnost, ki so jo oblikovali DVS Primorsko iz Mačkolj in domači otroci, priredila SKD Jože Rapotec in sekcija VZPI-ANPI Dolina-Mačkolje-Prebeneg.

Po polaganju vencov na pokopališču v Dolini je pri spomeniku v Prebenegu stekla svečanost, na kateri je navzoče nagovoril zgodovinar Borut Klabjan, ki je med drugim poudaril pomen poznavanja zgodovine: »Zgodovine se je potrebno učiti in misli, ki so gnale preprosta mlada dekleta iz Prebenega v sodelovanje s partizani je potrebno poznati. Potrebna je kritična in poglobljena analiza, ki temelji na strokovnosti in tako omogoča kritično razmišljanje v demokratični družbi,« je dejal Klabjan, ki je tudi opozoril, ka-

ko zgodovina izginja iz šolskih programov in posvaril pred nevarnostjo, da družbe, katere edino ali glavno merilo je bruto domači proizvod. Da ne bi postali taka družba, potrebujemo »več zgodovine in več partizanstva,« v šolah, izobraževanju in družbi na sploh, saj družba, ki ne gradi na razvijanju kritičnega razmišljanja, si dela mačjo uslugo, je prepričan govornik.

Za poznavanje zgodovine pa so potrebni tudi novi prijemi ter premišljen vzgojno-izobraževalni načrt s kratko-, srednje- in dolgoročnimi cilji. Pri tem je Klabjan predlagal ureditev učne poti po stezah kurirk, ki bi jo opremili s panoji, video in avdio vsebinami ter aplikacijami za mobilne telefone ter obdajanje staršev vseh novorojenčkov z brezplačnim tečajem krajevine zgodovine in slovenskega jezika.

NOVA TRŽAŠKA KNJIGARNA - Delovna skupina se medtem ukvarja z načrtovanjem vsebin

Bodoče knjižno središče je že zaslovelo na filmskem platnu

V tistih prostorih je Giuseppe Tornatore snemal več prizorov filma Najboljša ponudba

videoposnetek na
www.primorski.eu

Med snemanjem filma v prostorih bodočega knjižnega centra; desno režiser Giuseppe Tornatore v filmski delavnici

Pred poldrugim letom so na lokaciji, kjer naj bi se po novem nahajalo novo Tržaško knjižno središče, snemali film kulturnega italijanskega režiserja Giuseppeja Tornatoreja. Film Najboljša ponudba (La migliore offerta) se lahko pohvali z zelo zanimivo zgodbo, ki je bila deloma posneta v prostorih, ki naj bi jih podjetnik Vanja Lokar po netržni ceni oddal podjetju TS 360. Začasna Tornatorejeva filmska delavnica naj bi se v prihodnjih mesecih spremenila v kulturni center, ki naj bi poleg knjig ponujal tudi kulturni program. Kdaj bo mogoče obiskati novo središče, nihče ne zna napovedati, dejstvo pa je, da je projektni odbor za vodenje in nadzor pri vzpostavitvi knjižnega središča vseskozi zelo dejaven.

Na kakšni točki je partnerski projekt, v katerem sodelujejo obe krovni organizaciji, zamejski založbi in Urad za Slovence v zamejstvu, ministrstvo za kulturo in Agencija za knjigo RS, je na kratko razložil Ivo Corva (SSO), ki je namestnik vodje delovne skupine. »Delovna skupina je bila vseskozi aktivna in v stikih, saj smo se ukvarjali z birokratskimi zadevami. Preverili smo, ali je stavba, v kateri so prostori za središče, pod spomeniškim nadzorom ali ne. Razveselilo nas je, da stavba ni pod nadzorom spomeniškega varstva«, je dejal Corva. Delovna skupina je v preteklih tednih lansirala pobudo prodajanja šolskih učbenikov, s čimer so olajšali delo šolarjem in njihovim staršem.

Devetčlanski skupini, v kateri je tudi upraviteljica nekdanje Tržaške knjigarne Ilde Košuta, dela torej ni manjkalo, še več pa ga bodo imeli v prihodnjih tednih, ko se bo treba ponovno uvesti in pregledati projekte arhitektov, ki bodo predložili svoje ideje. Ivo Corva se navdušuje nad ljubljanskim Konzorcijem in tržaškim Lovatom, seveda pa bodo morali arhitekti upoštevati površino, ki bo na razpolago v novih prostorih. Prostor je velik 225 kvadratnih metrov, arhitekti pa bodo morali slediti pogojem in smernicam projektnega odbora, ki poleg komercialnega dela v središču predvideva tudi multimedijski prostor, čeprav bo ta zaživel šele v naslednjih fazah. V okviru multimedijskega prostora naj bi imeli brezplačno wi-fi omrežje, ki bi se ga lahko posluževali mladi, prostor, ki bi ponujal možnost za predstavitev kulturne dediščine Slovenije in naših krajev ... »Imamo nešteto idej, ki jih bodo arhitekti morali znati spraviti v 220 kvadratnih metrov velik prostor«, je pojasnil Ivo Corva.

Nekoliko zadržan je bil pri denarni plati, ki še ni čisto dorečena. Govori se, da naj bi bilo za vzpostavitev Tržaškega knjižnega središča namenjenih 125.000 evrov, ki bi jih potrebovali za zagon knjigarne in obnovitev prostorov. V prihodnje pa bi si želeli s strani programov Evropske unije po-

iskati finančna sredstva. »Nepovratna sredstva bo mogoče poiskati za multimedijski prostor in ne za komercialno dejavnost knjigarne«, je še pojasnil Corva in dodal, da računajo tudi na projekt Jezik-Lingua 2.0 (Interreg pro-

gram).

No, srečanje na Generalnem konzulatu RS v Trstu, kjer je v preteklih tednih člane projektnega odbora gostila generalna konzulka Ingrid Sergaš, in v prostorih bodočega knjižnega središča

bo bržkone še veliko. In kdo ve, mogoče si bo nekdanje prizorišče svojega filma ob priliki prišel ogledat tudi režiser Tornatore, ki bo prav gotovo ponovno deležen tržaškega gostoljubja, ki ga zelo rad pohvali v pogovorih z novinarji. (sč)

DRAGA 2014 - Kritični pogled koroškega književnika Fabjana Hafnerja na Slovenijo

Manjšinci v Sloveniji izgubili čar

Med bivanjem v Ljubljani je naletel na iste kalupe nestrpnosti, ki so ga na Koroškem odbijali - Sloveniji bomo morali več dajati kot od nje prejemati

Predavatelj Fabjan Hafner z moderatorko Ines Škabar

FOTO MITJA CERNICH

Novi urniki za centre za zbiranje odpadkov

Podjetje Acegas-Aps je sporočilo, da bodo centri za zbiranje odpadkov od 1. septembra odprti z drugačnim urnikom, in sicer: Center pri **Sv. Jakobu** (Ul. Carbonera št. 3) bo odprt od ponedeljka do sobote od 9. do 19. ure, ob nedeljah pa od 9. do 13. ure. Center v **Rojanu** (Ul. Valmartinaga št. 10) bo odprt od ponedeljka do sobote od 9. do 18. ure. Center na **Opčinah** (Dunajska cesta št. 84/a) bo odprt od ponedeljka do sobote od 9. do 18. ure.

Center **pri tržaškem nabrežju** (Ul. Giulio Cesare št. 10) bo odprt od ponedeljka do sobote od 6. do 16. ure.

Spomnimo naj, da se morajo občani pri dovažanju raznih odpadkov (od pohištva do bele tehnike, plastike, papirja itd.) poslužiti lastnega prevoznega sredstva, odpadke pa morajo odvreči v posamezne zabojnike na osnovi kriterijev, ki jih bodo naznaki upravljatelji raznih centrov.

CEROVLJE - Prireditev Konji na Krasu

Vikend v znamenju konj, kočij in zabave

V Cerovljah te dni kraljujejo konji na 4. izvedbi priljubljene prireditve Konji na Krasu društva Skuadra Uoo. Včerajšnji dan je bil namenjen tekmovanjem s kočijami (na sliki). Danes bo ob 11.00 konjeniška štafeta, ob 15.30 pa bodo tekmovali kočijaži na gimnasti. Za obiskovalce bodo ob 16.00 ljudske igre v duhu starih vaških običajev, ob 18.00 pa bodo tekmovalci-slaščičarji predstavili strokovni komisiji slaščice. Praznik ponuja od 9.30 dalje možnost vožnje s kočijo po ceroveljskih vaških poteh ali po kolovozih ob vznožju Grmade, ob 17. uri pa bodo Kraški muzikanti poskrbeli za prijetno vzdušje in ples.

Sejem Pod istim nebom

Jutri se bo na območju Ponterosa (Rusega mostu), kanala in Ul. Cassa di Risparmio začel sejem Pod istim nebom 2014 (Sottolostessocielo 2014), ki bo cel teden pestril dogajanje v mestu. Od jutri bo mogoče obiskati stojnice obrtnikov, v četrtek pa se bo začel kulturni program na Trgu Ponterosa s koncerti, plesi in predstavami. Na voljo bo široka paleta kulturnih proizvodov z raznih koncev sveta. Prireditve, o kateri bomo še poročali v prihodnjih dneh, so predstavili občinski odborniki za gospodarski razvoj Edi Kraus, deželni predsednik združenja Confesercenti Giuseppe Giovarruscio in tiskovni predstavnik Gianfranco Terzoli.

Novo muzejsko središče

Z jutrišnjim dnem se bo v konec julija odprtem vojnem muzeju za mir Diego de Henriquez končalo začetno obdobje brezplačnega odprtja, sočasno pa bodo začeli s promocijo novega muzejskega pola na območju Ul. Cumano, ki zajema tudi Mestni naravoslovni muzej v Ul. Tominz 4. Za ceno ene vstopnice (odrasli 7 evrov, znižane 5, šolski voženi obiski 1 evro) si bo mogoče ogledati oba muzeja. Blagajna bo začasno delovala v naravoslovnem muzeju. Še do konca septembra bosta muzeja odprta vsak dan od 10. do 19. ure. Muzej de Henriquez si je v prvem mesecu od odprtja ogledalo že 10.565 obiskovalcev.

kot v obljubljeno deželo. Razmišljali so o tem, kaj bo v naslednjih letih; verjeli so v svetlo prihodnost, da se bo dvignila Evropa in pokazala pot v svetlo prihodnost, raj na zemlji. Med desetredno slovensko osamosvojitveno vojno se je poslovil od študentskega življenja, nato se je poročil in preživel pet let v novi prestolnici z zelo mešanimi občutki: z grozo je prepoznal kalupe nestrpnosti in psihološke napade, kar ga je doma kot Slovence najbolj odbijalo. Ker se je to začelo pojavljati v Ljubljani, mu je bilo zelo težko in ko se mu je pogodba iztekla, je zaradi prekrite drže izgubil distanco. Um se mu je zamegnil in se je fizično umaknil iz Slovenije. Kljub temu imata obe hčeri dvojno državljanstvo. Dr. Hafner meni, da »uradna Slovenija ve za obstoj Korošcev, a so izven vidnega polja«.

Predavatelj je v nadaljevanju orisal dogodek po letu dvatisoč, ko se je v Sloveniji začelo govoriti, da ni vse v redu. Šele sedaj se lahko zavedamo, koliko je bilo prikrivanja in nesramnosti tako v bančništvu kot v gospodarstvu in politiki. »Videl smo, kaj se dogaja, a temu nismo verjeli. Kot manjšinci imamo občutek, da Sloveniji ne pomenimo veliko, saj smo izgubili ves čar,« je povedal dr. Hafner. Mogoče je še deset tisoč Korošcev, a si tega nihče ne upa povedati. Imajo tri politične stranke, v katerih so se pojavili drugi obrazi, a pri dveh izmed teh ni bistvenih programskih razlik.

Ob koncu svojega razmišljanja se je predavatelj spraševal, zakaj nismo sposobni gledati obrazov in zakaj ne pogledamo dejstvom naravnost v oči. Zgražal se je nad tem, da so vrednote postale »zakusarske«; namesto da bi si odprli um v svet, pa ostajamo taki kmetje, kot smo nekoč bili. Zaključil je z vprašanjem, ali smo prisiljeni biti Slovenci na lastno pest in ali bomo morali Sloveniji več dajati kot prejemati od nje.

Drugače je na včerajšnjem snidenju v parku Finžgarjevega doma zbrane ogovoril Sergij Pahor in predal mikrofonsko slovo vikiarju za Slovence v tržaški škofiji g. Antonu Bedenčiču, ki je Dragi zavezal uspešno nadaljevanje svojega poslanstva ter da bi z močno besedo in razgovorom bistrila misli v celotnem slovenskem prostoru. Predsednik Svetovnega slovenskega kongresa dr. Boris Pleskovič pa je prisotne spomnil na letošnjo pomembno obletnico, saj je predlog za ustanovitev kongresa padel pred točno petindvajsetimi leti na Dragi. (met).

NEPOGREŠLJIVA SLOVENSKA DOBROTA

Kranjska, zašpiljeno dobra klobasa

TONI GOMIŠČEK

Teta Anica, ki jih je lani obrnila osemdeset, se spominja, da je prvo kranjsko klobaso okusila leta 1939. Njen oče, moj nono Vence, je moral po nekih opravkih v Ljubljano, prestolnico takratne Dravske banovine, in jo je kot kulinarčni spominek prinesel v Solkan, ki je bil takrat del Italije. Po vojni in po priključitvi jo je prvič jedla šele na krvodajalski akciji, saj so bili par klobas z gorčico, zemlja in skodelica kave pribolišek, s katerim se je Rdeči križ oddolžil darovalcem krvi. In to je bila skoraj edina priložnost, da si na Goriškem prišel do kranjske klobase! Mogoče ni prav zato naš nono, ki se mu je okus kranjske vtisnil v spomin, ko je bil bil med prvo svetovno vojno begunec v Predosljah pri Kranju, izpustil nobene krvodajalske akcije! Sam sem bil take malice deležen enkrat junija leta 1973, ko sem prvič dal kri. In tako se, verjetno kot mnogi drugi, spominjam tistih nerodnih kretenj z levo roko, trdo prevezano v komolcu, ko sem se trudil razrezati klobaso. In paziti, da mi stopljena maščoba, ki je kot vroč vrecel brizgnila iz predrte kože, ni poškropila obraza ali obleke. No, izkušeni krvodajalci so vedeli: s kosom kruha so prekrili klobaso in jo pod tem ščitom tako prešpikali, da se je končno pustila mirno raztezati.

Saj, dobra klobasa mora špricnt, kot rečejo Gorenjci. In prav nič »po gorenjsko« ne sme biti pripravljena, dodajajo poznavalci, saj tamkajšnji ljudje veljajo za varčne, kranjska klobasa pa mora biti nekakšen presežek obilja. Takšna, da jo še cesarji pohvalijo. Anekdota namreč pravi, da so se nekoč sam presviti cesar Franc Jožef peljali s kočijo z Dunaja proti Trstu, in ker so bili lačni, so se ustavili v občestni furmanski gostilni Marinšek v Naklem pri Kranju, kjer so se želeli okrepčati. Gostilničarju je bilo nerodno, ker je imel na zalogi le navadne hišne klobase, toda cesar se niso pustili zmešati. Naročili so pač to klobaso in ko so jo pokusili, so navdušeno dejali: »To pa ni navadna, ampak kranjska klobasa!«

Podobnih zgodbic je kar precej, zagotovo pa drži, da so jo v tistem času na Dunaju pripravljali mesarji, prišli iz Kranjske, in da so jo prav tam, da bi jo razlikovali od safalad, frankfurtskih in drugih klobas, poimenovali za kranjsko. Tehnološko pa je sodila med mesne klobase, ki so v drugi polovici devetnajstega stoletja začele izpodrivati prej prevladujoče krvavice in jetrnice.

Prvo knjižno omembo kranjske klobase najdemo v knjigi Katharine Prato *Süddeutsche Küche*, objavljene leta 1896, in sicer v poglavju o načinih kuhanja raz-

nih klobas. Zato govorimo o kranjski klobasi, zašpiljeno dobri od 1896, kot se ta slovenska klobasa predstavlja z imenom, primkom in nazivom. Slovenski izseljenci so recept zanj ponesli daleč v svet in z njo navduševali tako rojake kot druge prebivalce novih dežel, od ZDA preko Južne Amerike do Avstralije, priljubile pa so se tudi v večini republik bivše skupne države. In to tako zelo, da se s Hrvati pripravljamo za domovinsko pravico »prave« kranjske klobase! Američanom, ki so po zaslugi astronautke delno slovenske krvi Sunitte Williams »našo« klobaso poslali v vesolje, seveda nihče ne gleda v mesarijo, ko pripravljajo »Kransky sausage«, zato pa smejo v Sloveniji naziv uporabljati le certificirani proizvajalci, ki se dosledno držijo pravilnika, nad katerim bdi njihovo gospodarsko interesno združenje.

Pravilnik pa je jasen: za pripravo kranjske klobase se uporablja samo najboljša svinjina I. in II. kategorije. Meso prve kategorije predstavljajo stegna in ledveni del, v drugo kategorijo pa sodijo hrbet, pleče in vrat. Delež mesa je 75-80 %, ostalo je trda slanina, (obvezni) dodatki so nitrarna sol, stolčen ali mlet poper in dehidriran česen. S to zmesjo se napolnijo prašičja čreva, ki se zašpilijo v pare s sklenjenima koncema. Mimogrede, celo špila mora biti po predpisu, obvezno lesena, odlomljena ali rezana, debela od dva in pol do tri milimetre in dolga od tri do šest centimetrov! Kranjska klobasa se nato vroče prekadi z bukovim lesom in pasterizira. Velja za poltrajni izdelek, zato jo je pred uživanjem potrebno kuhati. Pri tem je dobro upoštevati priporočilo, da klobaso damo v posodo s hladno vodo, jo pristavimo na ogenj, in ko zavre, odstavimo ter pustimo še deset minut v vodi. V tem času pride njen okus do vrhunca. Če jo vzamemo iz vode prej, bo kot nedokončana umetnina, če jo pustimo v vodi dlje, bo vredna ravno toliko kot odmev, saj bodo njeni najboljši časi že mimo. Kuhana v ka-

ki joti, ričetu ali fižolovi omaki bo doprinesla svoj delež k skupnemu okusu jedi, vendar najbolj pride do izraza sama, postrežena zgolj s praženim kislim zeljem ali kislo repo. K že ohlajenim kranjskim klobasam naj bi sodila gorčica ali hren, stvar osebnega okusa pa je, za kakšno uporabo se kdo odloči. Osebo navijam za pravkar skuhan klobaso in vroče zelje, pa tudi sveže žemlje mi dišijo lepše od včerajšnjih.

V Sloveniji že vrsto let poteka ocenjevanje kranjskih klobas, ki je nekakšen uvod v festival kranjske klobase; oboje poteka v Sori pri Medvodah. Če vas tam kdo vpraša, kaj je boljše od kranjske klobase, morate dobro premisliti, preden odprete usta, kajti pravilen odgovor je samo eden: dve kranjski klobasi. Vendar si niti dve klobasi, še zlasti če prihajata iz različnih mesarij, nista enaki. Zato se je prav zanimivo udeležiti takšnega ocenjevanja, čeprav se je pri štirinajstih vzorcih, kolikor jih je bilo v letošnjem naboru, že kar težko odločiti za tisto, ki naj bi bila naj klobasa. Ko ti je drugi bolj všeč kot prvi, ti je vse jasno, toda temu sledita tretji in četrti, ki sta mogoče manj dopadljiva, in ko prideš do petega in ti spet ugaja, se znajdeš v megli, saj ne znaš presoditi, ali prekaša drugega ali ne. Gostitelj Jože Jezeršek je lepo svetloval: poskusite vse, nato se vrnite k tistim, ki so vam bili po prvem preverjanju najbolj pogodu, to pa ponovite tolikokrat, dokler ne bo ostal en sam izbranelec. Saj nam, laikom, ni bilo potrebno dajati točk, le najboljšo klobaso po lastnem izboru smo morali določiti. Naključje je hotelo, da se je izbor strokovnjakov pokrival z našim: oboji smo postavili na prvo mesto kranjsko klobaso Antona Arvaja. Seveda so strokovnjaki ocenjevali vse kaj drugače kot mi, predvsem pa na hladno in na toplo, kot je rekla Marlena Skvarča, ki je vodila njihovo delo.

Člani strokovne komisije si najprej ogledajo klobaso od zunaj, po vzdolžnem prerezu pa ocenijo tudi njeno notranjost.

Ker je zmes hladna, se hitro opazijo razlike v barvi, velikosti koščkov slanine in njihova porazdelitev v celotni masi, delno je možno ugotoviti tudi način razdevanja mesa, kot se strokovno reče postopku obdelave, s katerim se poruši celovitost zgradbe mišičnega, maščobnega in drugih tkiv. Pri izdelavi kranjske klobase lahko le-ta poteka ročno (z nožem) ali strojno (z mletjem v volku, sekljanju v kutru, homogenizacijo v koloidnem mlinu, kosmičenjem idr.). Sledi ocena kuhane klobase, pri čemer se, prav tako kot pri večini organoleptičnih poskusih, točke daje ali odvzema na račun videza, vonja in okusa. Popolnost predstavlja 20 točk in zmagovita Arjava klobasa se je z 19,08 točkami že močno približala idealu kranjske klobase.

Na letošnjem ocenjevanju so strokovnjaki za elektronsko preverjanje še en možen način ugotavljanja najbolj vsečne klobase: poskuševalcu so na glavo namestili niz elektrod in merili odziv možganov na posamezni vzorec. Z uporabo klasične EEG tehnologije za izmero intenzivnosti pokazateljev ugodja je v ospredje skočila kranjska klobasa Mesarstva Podobnik iz Čeplesa na Cerkljanskem, ki je, čeprav s Primorske, doslej prinesel domov že šest od enajstih naslovov najboljšega klobasarja. Miha Podobnik, ki je vodenje družinskega podjetja prevzel od očeta Ivana, je eden izmed tistih, ki zagovarjajo jemanje vzorcev iz trgovine. Pri njih da ne delajo posebne serije zgolj za tekmovanje, se je pridružil, ampak vselej enake in izključno iz stegenskega mesa, ki je, kot je leta 1912 zapisala Felicita Kalinšek v šesti izdaji Slovenske kuharice, najboljša surovina za dobro kranjsko klobaso. Zagotovo je bil nekoliko razočaran z zgolj tretjim mestom v skupni razvrstitvi, saj ga je prehitela tudi kranjska klobasa Celjskih mesnin, toda njegova žena Irena je žogico nekoliko umirila in pripomnila, da je bil v zadnjih letih narejen opazen kakovostni skok pri vseh proizvajalcih. In dejstvo, da

so šla prva tri mesta v tri dežele, na Gorenjsko, Štajersko in Primorsko, je tudi pohvale vredno, saj dokazuje, da kranjska klobasa ponovno postaja slovenska klobasa.

Profesor Janez Bogataj, ki je, podobno kot vrsto drugih slovenskih izvirnih dobrot, vzel pod svoje okrilje tudi kranjsko klobaso, je med uvodnim nagovorom omenil, da naša zašpilanka sodi med jedi vse bolj priljubljenega positive street food-a. Iz zaprašenih arhivov je potegnil časopisni članek, ki nam dokazuje, da je to enkrat že bila, pa so jo z izvajanjem nekakšnih sanitarnih pravil izgnali z naših ulic. Zdaj je čas, da se tja vrne. Da zasije v ozvezdju pekov cenenih pic, mlahavega cvrtega krompirčka, raznih burgerjev in kebabov, ki so le redkokdaj približek tistega, kar si oči, nos, usta in želodec želijo ob postanku pri najbližji stojnici s hrano. Ob zdajšnji konkurenci bi se kranjska klobasa zlahka zavila na cehovski prapor ponudnikov ulične hrane. Ker tja zdaj, ko ji je dober ducat proizvajalcev vrnil nekdanji ugled, zagotovo sodi. Med ljudi!

Mogoče res drži, da so jo enkrat davno nek lačni cesar pohvalili, pravijo, da je teknila tudi tovarišu Titu, toda neprimerno bolj je res, da ni nikoli noben proizvajalec kranjske klobase postal uradni dobavitelj cesarsko-kraljevega dvora ali maršalata! Prizadevanja, da bi kranjsko klobaso uveljavili v visoki kuhinji, so botrovala izidu izredno lepe knjige *Mojstrovine s kranjsko klobaso* (recepte je prispeval cvetober slovenskih kuharic in kuharjev, uvodno besedilo Janez Bogataj, fotografije Janez Pukšič, oblikovanje pa Žare Kerin, Ljubljana 2011), ki je prešla kar nekaj domaćih in mednarodnih nagrad, recepti pa so imeli zvečine življenje muhe enodnevnice. Kaj hočemo, v ljudsko srce pač bolj seže (in lačnemu trebuhu bolj zaleže) cela klobasa, postrežena s kislim zeljem, v joti ali fižolovi mineštri kot tanka rezina taiste klobase, predelane v hrustljavi čips.

S pujsjo Pep

Vzgojiteljice otroškega vrtca Barčica iz Ronk Večstopenjske šole Doberdob smo z našimi malčki skozi celo šolsko leto izvajale projekt S PUJSO PEPO NA POTEPU. Pujsa Pepa živi v hišici na hribu z mlajšim bratcem Juretom, mamo pujsjo in očijem pujsom. Ima tudi stara starša dedija pujsa in babi pujsjo. Pepa ima nekaj prijateljev: ovčko Oljo, psa Petra, muco Manco, zajkljo Zinko, ponija Primoža in druge. Skupaj hodijo v vrtec. Pepa obožuje skakanje po blatnih lužah, Jure pa dinozavre. Vsaka dogodivščina se konča z veliko smeha.

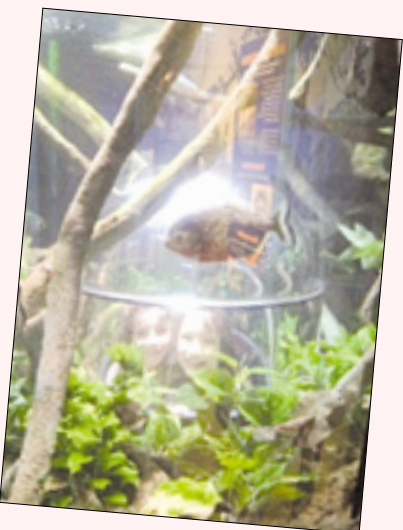
Izbira ni bila naključna, saj smo vzgojiteljice izhajale iz otrokovih želja in potreb. Pujsa Pepa je figura, ki jo otroci zelo poznajo že preko televizije. To nas je spodbudilo, da smo preko Pujse Pepe krepile sposobnost razumevanja in sprejemanja sebe in drugih, razvijale smo sposobnost dogovarjanja, upoštevanja različnosti in sodelovanja v skupinah. Pri vsakodnevnom življenju je to ključnega pomena. Spodbujale, razvijale in utrjevale smo slovenski jezik za učinkovito in ustvarjalno uporabo govora, prav tako tudi umetniško izražanje in gibalne sposobnosti, spretnosti.

Otroci so se seznanjali z dogodivščinami družine Pujse Pepe: primerjali so osebne družinske izkušnje z drugimi. Družinsko toplino je pričarala tudi božična delavnica.

o na potep

Na županstvu v madžarskem Pecu tabla v desetih jezikih manjšin, ki so tam prisotne

Mesto, ki je znalo ovrednotiti kulturno in jezikovno raznolikost

Če v Evropi iščeš mesto, ki ga označuje največje število manjšin, boš zagotovo naletel na Pecs, mesto na jugu Madžarske. Na tamkajšnjem županstvu je napis v desetih jezikih. Poleg madžarščine so tu še grščina, romski jezik, hrvaščina, srbsčina, ruščina, rusinščina, ukrajinščina, nemščina in poljščina. Človek se začudi, ko vidi pred seboj ta napis in se vpraša, kako je mogoče, da je na enem samem mestu zbranih toliko manjšin, toliko jezikov, toliko narodov.

Odgovor je treba poiskati v zgodovini mesta. Znano je bilo že v času starorimskega imperija z imenom Sopianae takratne rimske province Panonije. Še prej so v teh krajih živeli Kelti, sicer pa arheologi vedo povedati, da obstajajo znaki človekove prisotnosti izpred 6.000 let. Ampak rimsko obdobje je bilo zelo pomembno in iz tistih časov so še dobro ohranjeni ostanki velike nekropole iz 4. stoletja, najstarejšega krščanskega grobišča v Evropi z izjemo današnje Italije, kjer obstajajo tudi starejša grobišča.

Karel Veliki je Pecs z okolico pridružil svojemu kraljestvu in v 9. stoletju, ko so tu živeli Slovani in Obri, ga omenjajo z imenom Quinque Basilicae (pet cerkva). To ime se je ohranilo tudi kasneje v nemščini, saj se v tem jeziku Pecs še danes imenuje Fünfkirchen in na mestnem grbu je dejansko pet zvonikov. V srednjem veku so se v teh krajih naselili Madžari in mesto se je hitro razvijalo. Postalo je sedež škofije, zgradili so benediktinski in dominikanski samostan in leta 1376 odprli univerzo, ki je – kot so zapisali v statutu – lahko poučevala vse razen teologije.

V prvi polovici 16. stoletja je otomansko cesarstvo prekinilo to vsestransko cvetenje mesta. Turki so cerkve spremenili v mošeje in jim dodali minarete, zgradili so turške kopeli in koranske šole, madžarsko tržnico pa spremenili v bazar.

Ko je leta 1664 hrvaško-madžarska vojska osvobodila Pecs, je tudi porušila

Glavni trg v Pecu

Večjezična tabla na županstvu

trdnjavo z namenom, da Turkom prepreči, da bi jo pri umiku uporabljali za zavetišče. Od srednjeveškega mesta je torej

ostalo bore malo, ohranila pa so se nekateri poslopja, ki do jih zgradili Turki, med temi tri mošeje, dva minareta in ostanki turških kopeli.

V tistem času je bilo mesto prazno. Znano je, da so Turki pobijali in ob begu pustili za seboj pogorišče in takrat so se začeli ljudje seliti v Pecs iz številnih krajev. Prinašali so tudi svoje jezike in svoje kulturne značilnosti. Mestna uprava se je tem narodom oddolžila s tablo na županstvu, čeprav danes lahko govorimo samo o treh manjšinah, ki so v mestu dokaj številčne; na eni strani sta tu hrvaška in nemška manjšina, slednja številnejša v sosednjem mestecu Pecsvarad. Obe sta vsekakor tako številčni, da po madžarski zakonodaji zaslužita napis v svojem jeziku ob vhodu v mesto. Tako poleg bele table z madžarskim napisom Pecs obstaja tudi zelena tabla z nemškim Fünfkirchen in hrvaškim Pečuh. Madžarska zakonodaja namreč določa posebne table za manjšine v krajih, kjer te presegajo 10 odstotkov prebivalstva.

Tretja manjšina, ki jo je treba omeniti, je romska skupnost. Pecs je nekakšno središče Romov na Madžarskem. Tu obstaja edina romska gimnazija na svetu, poimenovana po Gandiju. Sem prihajajo Romi z vse Madžarske pa tudi iz nekaterih drugih držav na šolanje. Učijo se predvsem praktičnih poklicev, namen gimnazije pa je predvsem njihova integracija v družbo. Gre za edinstven primer v Evropi in Madžarski je treba priznati zaslugo, da se je tega lotila, mestu Pecs pa veliko strpnost, ki je očitno potrebna za sprejemanje tako velikega števila mladih Romov, ki se seveda tudi v gimnaziji ne odpovedujejo svojim tradicijam.

Kdor je bil v Pecu pred slabim desetletjem in se zdaj vrača v mesto, bo presenečen nad velikimi spremembami. Glavni trg, ki so ga pred leti polnili vse poprek parkirani avtomobili, je zdaj velika ploščad,

so pod drevesi mizice številnih lokalov, kjer si turisti lahko odpočijejo med ogledom raznih mestnih znamenitosti. Trg je živahen vse do poznih nočnih ur, bližnja podzemna garaža pa omogoča obiskovalcem, ki si želijo ogledati mestno središče, da se mu z avtomobilom približajo na slabih 100 metrov, svojega železnega konjička spravijo na varno pod zemljo in se nato sprehajajo po trgu in glavni mestni ulici, ki je prav tako namenjena samo pešcem.

Odkod te spremembe? Pecs je bil leta 2010 Evropska prestolnica kulture. Pogovarjal sem se z vodjo. V projekt Evropske prestolnice kulture je mesto vložilo približno 40 milijonov forintov. Zaradi inflacije ni lahko preračunati, koliko bi to danes znašalo v evrih, vsekakor pa je bilo zelo veliko. Zanimivo pa je, da so 80 odstotkov vseh sredstev namenili v infrastrukturo, ki so bile zgrajene pravočasno za Evropsko prestolnico kulture. Samo 20 odstotkov so namenili programu. Rezultat je bil, da je bil v letu 2010 dotok turistov velik, vendar se je dotok turistov ohranil tudi v naslednjih letih. Če prideš nekam in ti je kraj všeč, se boš tja vračal, če prideš nekam samo na koncert ali predstavo, ni razloga, da bi se vračal: to je bila filozofija takratnih odločitev v zvezi z Evropsko prestolnico kulture.

Pecs danes ponuja poleg lepo urejenega in zelo živahnega mestnega jedra še dve turistični zanimivosti.

Prva je Cella septichora, staro krščansko grobišče, najstarejše v Evropi izven današnje Italije, kulturni spomenik na Unescovem seznamu svetovne dediščine,

Gandijeva gimnazija

Cella Septichora

Igrišča v kulturnem centru Zsolnay

namenjena izključno pešcem. Krasi jo nekaj fontan, zelo nizkih, ki so v veselje številnim otrokom, ki se podijo po trgu. Ob palačah, ki so skoraj vse lepo obnovljene,

v celoti pod zemljo, predstavljen na izredno lep in razumljiv način, dostopen tudi z invalidskim vozičkom, klimatiziran in sodobno urejen; res poslastica za ljubitelje arheologije.

Druga je nekdanja tovarna porcelana Zsolnay, ki jo je odkupila občina in preuredila v velik kulturni center. Tu je muzej porcelana, nekaj prireditvenih prostorov, veliko igrišče za otroke, ulica s trgovnicami za turiste in obiskovalce, ena najbolj renomiranih restavracij na Madžarskem, kavarna, veliko sence in možnost sprehodov, vse skupaj namenjeno turistom in domačinom, predvsem družinam, kajti otroci se tu brezskrbno podijo po velikih njim namenjenih površinah.

Skratka, mesto, ki s ponosom opozarja na prisotnost manjšin, je iz kulture zgradilo turistično destinacijo. Označujejo jo velika odprtost, gostoljubje, sprejemanje drugih ljudi in drugih kultur, pa tudi ohranjanje večstoletne preteklosti, ki je mestu prinesla izredno versko, kulturno in jezikovno raznolikost. Mesto, ki si ga je vredno ogledati. (rn)

Razstava starih vaz v muzeju nekdanje tovarne Zsolnay

TRŽIČ - Kandidatura čezmejnega kraškega območja v okviru projekta Julius

Kras si zasluži vključitev med Unescove spomenike

Dežela Furlanija Julijska krajina podpira pobudo za uvrstitev Krasa na Unescov seznam svetovne dediščine. To je včeraj zagotovila deželna odbornica Loredana Panariti, ki se je v dvorani občinske galerije v Trzinu udeležila predstavitve dokumenta, s katerim bodo partnerji evropskega projekta Julius predlagali vključitev čezmejnega kraškega območja med spomenike svetovnega pomena.

»Danes, ko meja ni več, moramo znati ovrednotiti naš čezmejni prostor. Treba je prisluhniti skupnostim, ki na njem živijo, sistemsko povezati vse, kar ponuja, ter ovrednotiti njegovo človeško, jezikovno in kulturno bogastvo. Deželna uprava prepričano podpira kandidaturu in si želi, da bi pobuda dosegla svoj cilj,« je dejala Panaritijeva. Kandidaturo je predstavila Silvia Altran, županja občine Trzin, ki je vodilni partner projekta Julius, v katerem sodelujejo tudi občine Devin-Nabrežina, Postojna in Buje. Včerajšnjega dogodka v Trzinu so se zato udeležili tudi župani Vladimir Kukanja, Jernej Verbič in Edi Andreasič, ki so idejo tržiške občine z veseljem sprejeli.

»Naš prostor je dragocena skrinja, ki je večkrat ne znamo odpreti. Upamo,

Predstavitve dokumenta v Trzinu

FOTO C.V.

da bomo s to pobudo ovrednotili bogastvo naših krajev in prispevali k temu, da jih bo spoznalo čim več ljudi,« je dejal devinsko-nabrežinski župan Kukanja, njegov postojnski kolega Verbič pa je poudaril pomen projekta Julius, v okviru katerega so ob ovrednotitvi kulturne dediščine izpeljali tudi druge pobude. »S prispevkom smo ure-

dili dve plezalni steni, pripravljamo pa tudi digitalni vodnik po kolesarskih stezah, ki povezujejo Italijo in Slovenijo,« je povedal Verbič.

Predlog vključitve Krasa na Unescov seznam bodo občine v prvem tednu novembra uradno predstavile deželi FJK in italijanskemu ministrstvu za kulturo, sledili pa bosta predstavitve na pobudi

Open Days v Bruslju in vložitev prošnje. Partnerji so prepričani, da ima Kras več adutov za uvrstitev na prestižni seznam: v Trzinu in v Bujah je več ostalin starih gradišč, v Ribiškem naselju pri Devinu je eno izmed največjih paleontoloških najdišč v Evropi, na goriškem Krasu so sledi prve svetovne vojne, Postojna pa slovi po svoji jami in podzemlju.

Od motike do satelita

Vsak teden beremo in poslušamo napovedi, kako naj se goriška krajina ovrednoti, da postane dovolj privlačna za tokove obiskovalcev. Vselej se ob vrsti krajskih in zgodovinskih postavk omenja proizvodnja raznih sort vina. Kakšen je ta vinogradniški svet danes, kako razmišljajo in delujejo mladi gospodarji, ki sicer že nadomeščajo svoje starše, a slednji še niso povsem izpregli?

Za vinogradniško podjetje Pri Kovaču, uradno Korsič, na Jazbinah je značilna raznolikost dejavnosti. Fabjan, Mitja in Janja nadaljujejo izročilo 180-letnega bivanja na griču v obliki pršuta, ki ga na prisojni strani imenujejo Sončnik, na osojni pa Sojnik. Med prvo svetovno vojno je tam stala vojašnica.

Krajeno ime pripoveduje o kovačiji, ki je v letih 1915-1918 delala s polno paro. Stanovalci so bili koloni na strnjem posestvu v cerkveni lasti (župnija na Cerovem). Za vinogradništvo so se opre-

delili leta 1978, a imajo tudi sicer izkušnje z vinarstvom, saj je bil oče Rudi član zadruga Brda, ki se je po desetletju izpela. Sedanje članstvo v zadrugi Gruda, ki šteje sedemnajst zadrušnikov, kaže na zavezanost vrednotam razširjene skupnosti. Preko nje oddajajo grozdje velikemu podjetju GIV - Gruppo Italiano vini.

Brata in sestra so med klepetom povedali, kako so se z mambo Zvonko preizkušali v gostinstvu, nato to opustili, a se hkrati posvetili kmečkemu turizmu, ki sedaj že desetletje uspeva z gosti iz Belgije, Japonske, Avstrije in Italije. Prihajajo zaradi krajine, posejanja pod murvo, krajših izletov po Krminskem in čez mejo, ki Pri Kovaču sovpada z mejo zadnjega vinograda na 150 metrov od hišnega ognjišča.

Prav zaradi tridnevni ali enotedenskih gostov so se odločili, da pričnejo sami »delati« vino, ki ga zadnja tri leta tudi stekleničijo. Odločili so se za eno vrsto belega in eno vrsto črnega vina. Potem so tu še oljke, ki rastejo po brežinah.

OD DOMAČEGA LATNIKA DO ...

Tihožitje steklenic z bučem v ozadju

FOTO A.R.

Po izročilu ocenjujejo, da sta dve drevesi stari sto dvajset let. Dobrovo je blizu, zato ni težavno odpeljati pridelek v tamkajšnje torklje in se vračati domov s slastno tekočino. Skratka, ni jim treba nargraditi v razmeroma majhno klet mehanizacijo za proizvodnjo olja.

Kaj imata pri vsem tem opraviti naslovna motika in satelit? Vzporedna dejavnost, ki se je že pred nekaj leti prenesla od očeta na sinova, je načrtovanje in oblikovanje vinogradov vključno s saditvijo trtnih sadik. Gre za podjetje v podjetju, ki je v začetku prejšnjega desetletja zaposlovalo do osemnajst delavcev. Sedaj sicer le eno tretjino a v glavnem zaradi uvedbe mehanizacije in elektronike. Nekoč so vinograde »ustvarjali« z motiko in lopato, sedaj jih v Brdih, naši deželi in Toskani pripravijo z elektriko: v »možgane« vnesejo topografske podatke ter razdalje od sadike do sadike in nato poženejo traktor, ki prejema navodila preko satelita.

Brez vsakršne zasluge me preveva nekakšen ponos ob misli, da sem nekoč poučeval generacijo, ki je od motike prešla na »satelitsko kmetijstvo«.

Aldo Rupel

Sestra in brata na trati med rojstno hišo in turističnimi apartmaji

FOTO A.R.

Memorial Capizzi

V telovadnici v goriški Stražcah se bo danes zaključil dvodnevni čezmejni namiznoteniški turnir, ki ga že enajstič po vrsti posvečajo v spomin na karabinerja Maria Capizzija. Dvoboji se bodo začeli ob 9. uri.

Fotografska razstava

V galeriji ArtOpenSpace v Ulici Diaz v Gorici bo v organizaciji goriškega fotografskega krožka BFI jutri ob 18. uri odprtje fotografske razstave o vojaški kostnici v kraju Timau. Razstavljali bodo Antonio Fabris, Claudio Melchior, Tarcisio Scappin in Giovanni Viola; razstava bo na ogled do 12. 9. med 10. in 12 uro ter med 17. in 19. uro.

Potrditev abonmajev

V goriškem gledališču Verdi bo od 1. do 16. septembra potekala potrditev lanskih abonmajev, od 20. septembra bo možen nakup novih rednih abonmajev, od 27. septembra pa nakup izrednih tematskih abonmajev. Do 23. oktobra bo odprta blagajna v Ulici Garibaldi (tel. 0481-383601) od ponedeljka do sobote med 10. in 13. uro ter med 16. in 20. uro, zaprta bo od 17. do 19. septembra in 10. oktobra.

S knjigo do popusta

V goriškem in tržiškem Kinemaxu bodo danes ob 15.30, 17.45, 20. uri in 22.15 predvajali film »Colpa delle stelle«, katerega scenarij je povzel po knjigi Johna Greena. Kdor je knjigo kupil v goriški knjigarni Ubik ali v tržiški knjigarni Ubik Rinascita, bo imel ob nakupu vstopnice pravico do popusta. Kdor si bo ogledal film, pa bo z vstopnico v obeh knjigarnah lahko koristil 10-odstotni popust pri nakupu knjige.

VINOGRADNIŠTVO - V okolici Cortine

Trte posadili celo na 1350 metrih višine

Kakšen okus bo imelo vino, pridelano na nadmorski višini nad 1300 metrov, ki ga bodo predvidoma pridelovali (in prodajali) v znamenit turističnem kraju Cortina d'Ampezzo. V okolici tega kraja urejujejo poskusni vinograd na površini okrog 5000 kvadratnih metrov. Zasadili so 1450 trsov in, kot piše dnevnik Dolomiten (23. in 24. avgusta) lani že pridelali nekaj deset steklenic. O poskusnem vinogradu so govorili na javnem srečanju, tik pred velikim šmarnom, v Cortini, v kratkem pa bodo načrt predstavili tudi v drugih krajih.

S poskusnim vinogradom v kraju Codivilla - Putti, v neposredni bližini Cortine, se ukvarjajo Federico Menardi, Fabrizio Zardini in Francesco Anaclerio. V tem prvem obdobju so zasadili posebej izbrane in za lego primerne trse: sorti manzoni in palaya (beli) ter petit rouge in andre (rdeči). Najbolje uspevata palaya in andre.

Za primerjavo, naj povemo, da je vinograd zasejen na višini Kucija nad Vipavsko dolino. Dnevnik Dolomiten navaja, da letošnja zima in obilica snega nista povzročili velike škode na trsah. (vk)

Kulturni center Lojze Bratuž

Krožek Anton Gregorčič

SREČANJA POD LIPAMI

SREČANJE TREH MOHORJEVIH DRUŽB

Ob 90-letnici Goriške Mohorjeve družbe bodo pogovor o mohorjanski ideji in poslanstvu v slovenskem prostoru sooblikovali predsedniki Mohorjevih družb iz Celja, Celovca in Gorice: Jože Planinšek, Jože Kopeinig in Renato Podbersič. Ob tem se bodo sestrške založbe poklonile uglednemu mohorjanskemu avtorju, jubilanu prof. Alojzu Rebuli, ob izidu njegovega najnovejšega romana Kominform v Zabrinju.

Večer bo vodila časnica Erika Jazbar.

Četrtek, 4. septembra 2014, ob 20.30
Kulturni center Lojze Bratuž - Gorica

GORICA - Karabinjerji prijavi 30-letna slovenska državljana

Čezmejno zasledovanje se je končalo v Števerjanu

J.M. je vozil vinjen in brez voznškega dovoljenja, M.M. je v žepu imel marihuano

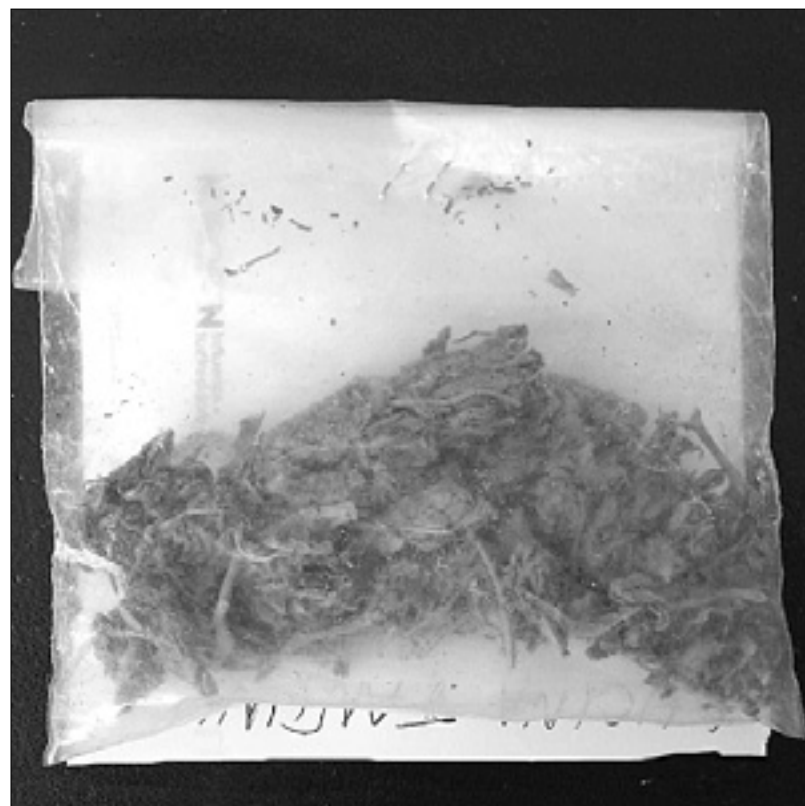
Nora nočna dirka se je zaključila okrog 4. ure v Števerjanu, kjer so mu pot prestregli karabinjerji. Izkazalo se je, da je vozil brez voznškega dovoljenja in pod vplivom alkohola, prijatelj, ki je sedel ob njem, pa je v žepu imel nekaj gramov marihuane.

V noči s petka na včerajšnji dan so karabinjerji goriškega operativnega oddelka v sodelovanju s patruljo mejne policije ustavili avtomobil tipa Honda civic s slovensko registracijo, ki je z vso hitrostjo peljal po pokrajinski cesti št. 17 v števerjanski občini. Avtomobil je drvel proti Humu,

preden je prečkal bivši mejni prehod pa je naletel na karabinjerje. Le-ti so pri pregledu dokumentov ugotovili, da je za volanom sedel 30-letni J.M. iz Mirna, ob njem pa je bil 30-letni M.M. iz Nove Gorice, lastnik Honda civic. Vozniku so karabinjerji odredili preizkus alkoholiziranosti. Alkotest je pokazal, da je J.M. nekoliko pregloboko pogledal v kozarec, ob tem pa je vozil brez voznškega dovoljenja, saj so mu ga pred časom odvzeli. Kot da ni bilo dovolj, je M.M. pri sebi imel zavojček s štirimi grammi marihuane, ki so mu ga karabinjerji zasegli. Voznika so ovadili na

prostosti zaradi vožnje pod vplivom alkohola in vožnje brez voznškega dovoljenja, prijatelja pa so kot uživalca drog prijavi prefekturi.

Zasledovanje dveh slovenskih državljanov pa se ni začelo v Števerjanu, ampak najverjetneje v Sloveniji (morda v Rožni dolini) ter se je nadaljevalo po goriškem mestnem središču. Po pričevanju očividcev je namreč pred goriškimi karabinjerji Honda civic že sledil avtomobil slovenske policije, ki je za 30-letnikoma drvel vse do Drevoreda XX septembra, nakar ju je prepustil italijanskim silam javnega reda.

Zasežena marihuana

NOVA GORICA - Odprtje prenovljenega mestnega središča

Pravi utrip v mestu naredijo nove vsebine in obiskovalci

V prenovljenem središču Nove Gorice je včeraj vladal živahen utrip. Meščani so končno dobili nazaj center mesta, pa tudi poletje je po dolgem obdobju dežja in nižjih temperatur končno pokazalo svoje prave barve. »Če bi bilo vsak dan ali pa vsaj vsak vikend tako, bi bila Nova Gorica zelo prijetna,« je bilo slišati med ljudmi. Največ zabave je otrokom nudila prenovljena in povečana fontana, ki je zvečer zažarela v razsvetljavi, navdušenje je vladalo tudi na novem otroškem igrišču.

Dogodki v počastitev odprtja mestnega središča so se včeraj vrstili ves dan in to kar na šestih lokacijah. Obiskovalcem so bile na voljo delavnice, glasbeni in plesni nastopi, tržnica z domačimi pridelki, ulična glasba, ustvarjalna tržnica, video projekcije in javno omizje. Med novostmi, ki bodo ostali stalna ponudba središča mesta je poleg prenovljenega otroškega igrišča in fontane tudi Vinoteka Solum s ponudbo tipičnih pridelkov. Nastala je v okviru evropskega projekta Programa čezmejne sodelovanja Slovenija – Italija 2007 – 2013. V času trajanja projekta so partnerji z obeh strani meje – vodilni je novogoriška mestna občina – ustvarili bazo več kot 600 ponudnikov lokalno tipičnih izdelkov kot so vino, med, oljčno olje, zelišča, sadje, zelenjava, mlečni izdelki ... Vse to bo moč najti v omenjeni vinoteki, kjer se bo ponudba izvajala tudi v obliki tržnice. Ta bo delovala od torka do sobote od 9. do 22. ure. »Zaenkrat se bodo na prodajnih mestih pojavljali samo slovenski ponudniki, dogovarjamo pa se tudi za sodelovanje ponudnikov z druge strani meje,« pojasnjuje Tea Podobnik, koordinatorka projekta Solum na novogoriški mestni občini.

Vinoteka bo odprta vsak dan od torka do sobote med 9. in 22. uro, ob pet-

Na prenovljenem Bevkovem trgu se otroci veselijo predvsem nove fontane

FOTO K.M.

kih in sobotah pa do 23. ure. Zajemala bo ponudbo vin iz spodnje in zgornje Vipavske doline, Brd, Krasa, Slovenske Istre, italijanskega Krasa, Brd, vinorodnega okoliša Isonzo in pokrajine Ravenna. Ponudbo vinoteke bo dopolnjevala stalna ponudba degustacijskih menijev suhomesnatih izdelkov, sirov, priložnostnih daril in spominkov, čajev, domačih sokov in domačega piva.

Da si meščani in obiskovalci Nove Gorice želijo kakovostnih dogodkov in vsebin v mestu, je pokazal nedavni množičen obisk koncerta 2Cellos na travniku pred mestno občino, lepo množico je ravno tako pritegnilo včerajšnje pestro dogajanje. Tolikšnega vsakodnevnega utripa kot ga premorejo večja mestna središča Nova Gorica najbrž ne bo deležna, pa tudi vsak konec tedna ga bo težko pričakovati, upati pa vendarle gre, da bodo meščani in okoliški prebivalci prenovljeno središče mesta vzeli za svojega in ga pogostje obiskovali. Če jim bodo ponujene zanimive vsebine, toliko bolj. (km)

GORICA - Danes zaključek festivala

Folklorni vrhunec

Popoldne bo tradicionalni sprevod po mestnem središču

Beloruske plesalke med petkovim nastopom

BUMBACA

V Gorici bo danes dosegel vrhunec festival folkore, ki se je začel v petek. Ob 11. uri bo v ljudskem vrtu koncert godbe na pihala iz Lienza in Celovca; ob 16.30 bo na Korzu Italija pri cerkvi Sv. Justa start sprevoda, ki bo potekal po Korzu Verdi in Ulici Petrarca do Trga Battisti, kjer bo ob 18. uri nagajevanje. Ob 20.30 bo koncert mladinskega zbora Freevoices in ob

21. uri nastop vseh folklornih skupin (ob slabem vremenu v veliki dvorani UGG). Iz bolj oddaljenih krajev letos prihajajo folklorne skupine Vranovčan s Slovaške, Sicilia Antica iz Agri-genta, African Roots iz Zahodne Afrike, Ballet Cultural Argentino iz Argentine in Raduga iz Belorusije. Med udeleženci današnjega sprevoda bo tudi tržaška folklorna skupina Stu ledi.

GRADIŠČE - Slovo od 23-letnika

Ganljivo in množično

Množično in ganljivo. Takšno je bilo včeraj v stolnici v Gradišču slovo od 23-letnega Federica Bassaneseja, ki je utonil v sredo na Malem Lošinju. Na hrvaškem otoku je mladenič preživel dopust skupaj s svojim dekletom. V sredo dopoldne se je odpravil na potapljanje v morje pred hotelom Punta, kjer mu je bila usodna nenadna slabost. Na njegovem truplu so zatem opravili obdukcijo, nato so hrvaške oblasti v zelo kratkem času izdale dovoljenje za prevoz trupla v Italijo. Krsto so že v petek pripeljali v stolnico v Gradišču, kjer so Federica pričakali številni prijatelji in znanci; pred krsto so položili plavuti, s katerimi je odkrival lepote morskih globin, v katerih je na žalost izgubil življenje. Na včerajšnjem pogrebu se je zbrala še večja množica; ker je bil več let pritrkovelec, so se domačini poklonili njegove-mu spominu tudi s pritrkovanjem na zvonove stolnice.

Pogreb Micheleja Bassaneseja v Gradišču

BUMBACA

GORICA - V Dijaškem domu

Po poletnem središču bodo odprli Pop klub

Obiskovalci poletnega središča na goriškem gradu

FOTO R. MAKUC

Poletne počitnice so kmalu mimo, v Dijaškem domu Simon Gregorčič v Gorici pa so po nekajtedenskem premoru že ponovno pričeli z delovanjem, in sicer z že tradicionalnimi pripravami na novo šolsko leto. »Ker se bo letos pouk začel 15. septembra, smo se odločili za tritedenski program. V tem času se bodo osnovnošolci in nižješolci pripravljali na povratek med šolske klopi, pisali bodo poletne domače naloge in snov utrjevali z našimi vzgojitelji,« pravi ravnateljica Dijaškega doma Kristina Knez. Tudi tokrat bodo veliko truda namenili krepitvi znanja tako slovenskega kot italijanskega jezika, v sodelovanju z jezikovno šolo Papagaj bo stekel tudi tečaj angleščine, medtem ko bo izvedba tečaja nemščine odvisna od števila udeležencev. V poletnem središču se je v prvem tednu mudilo približno trideset gojencev, medtem ko bo v prihodnjih dveh tednih število dodatno naraslo. Poseben program je namenjen bodočim prvošolcem, ki se tako na najboljše način pripravljajo na novo življenjsko izkušnjo, ostali otroci vrtca se zabavajo z nekoliko bolj razvedrilnim programom, veliko poudarka pa je tudi na finomotoriki. Obiskovalci poletnega središča se udeležujejo številnih izletov, ki predvidevajo predvsem spoznavanje goriške in novogoriške okolice. Gojenci Dijaškega doma se namreč pripravljajo na snemanje treh oddaj o Gorici, Trstu in Benečiji v okviru deželnega projekta »Skupaj rastemo«, preko katerega bodo otroci prikazovali otrokom naše kraje. Režiser projekta bo Sten Vilar, ki bo naslednji teden vodil filmske delavnice v Novem mestu. Tja se bo odpravila skupina petnajstih srednješolcev in srednješolk, ki bodo tako v petih dneh spoznali novo realnost. Tam se bodo med drugim srečali s pisateljico Ivanko Mestnik, obiskali bodo muzej na prostem pri kartuziji Pletenje, obiskovali bodo tudi pouk na osnovni šoli, sploh pa bo večdnevno bivanje v Novem mestu odlična priložnost za navezovanje novih stikov, soočenje z vrstniki iz osrednje Slovenije in za spoznavanje delovanja dnevnega centra za otroke, kjer se veliko mladih vsakodnevno ukvarja s prostovoljnim delom.

Slovesni zaključek poletnih dejavnosti bo v petek, 12. septembra, ob 19. uri v Dijaškem domu, ko bodo gojenci predstavili delovanje in fotografije sedmih tednov letošnjega poletnega središča. Že v ponedeljek, 15. septembra, bodo v Dijaškem domu začeli

z rednim šolskim delovanjem, s tem v zvezi pa napoveduje Kristina Knez pomembno novost v letošnjem letu. »Odločili smo se za novo ponudbo, ki bo omogočila obisk naših programov širšemu številu udeležencev. Rednemu programu, ki vključuje prevoz, kosilo, učno uro in dodatne izobraževalne ter sprostitevne dejavnosti, bomo letos dodali tudi skrajšani program Pop klub, ki predvideva le učno uro in pomoč pri pisanju domačih nalog. S tem se želimo približati tudi tistim staršem in otrokom, ki imajo nekoliko različne zahteve in potrebe, tako da bo naša ponudba čim bolj popolna in dostopna,« zaključuje Kristina Knez. (av)

Hip hop sreča jazz

V okviru niza »Ljudje... smo srce Nove Gorice« bo danes ob 21. uri na ploščadi za novogoriško mestno občino nastop skupine Hip-hop Meets Jazz. Jutri ob 21. uri bo na vrsti pogovorni potep »Okrog sveta do srca« z Urško Krišelj Grubar.

Glasba iz Salenta

Niz dogodkov Poletje v Trziču bo danes ob 21. uri na Trgu Republike postregel s koncertom ljudske glasbe skupine Alberto Sergi Group »Il Salento e le pizzica pizzica«. Jutri ob 20.45 bo na Trgu Falcone e Borsellino gledališka predstava »Don Rodrigo, Don Abbondio e Don...« v izvedbi gledališke skupine La Barraca.

Praznik krvodajalcev

Praznovanja ob 37-letnici delovanja sovedenjskih krvodajalcev bodo potekala 5. in 6. septembra v kulturnem centru društva Skala v Gabrjah; v petek, 5. septembra, ob 20. uri bo start dobrodelne baklade za hospic »Via di Natale« v Avianu; v soboto, 6. septembra, ob 18. uri bo maša v cerkvi v Gabrjah, ob 18.45 polaganje venca v spomin padlim, ob 19. uri uradna slovesnost v kulturnem centru Skala.

Urnik poštnih uradov

Poštni uradi v Gorici (Korzo Verdi), Krmini in Ronkah bodo od 1. septembra odprti od ponedeljka do petka med 8.20 in 19.05, ob sobotah med 8.20 in 12.35.

GORICA - V petek, 12. septembra, poseben dogodek na Travniku

Multimedijski spektakel z miroljubnim sporočilom

Travnik bo v petek, 12. septembra, gostil enkratni dogodek. Na trgu se bo namreč zgodil prvi goriški »Raylight«, multimedijska prireditev, na kateri se bodo zgodovina, ples, literatura in glasba prepletali s posebnimi efekti, ki jih bodo prvič eksperimentirali na goriških zgodovinskih palačah. Cilj je ponuditi Goričanom in drugim obiskovalcem nepozabno doživetje, ki bo hkrati imelo miroljubno sporočilo: »Raylight 2014« bo namreč kot številne druge letošnje prireditve posvečen žrtvam prve svetovne vojne, poklonil pa se jim bo na povsem neobičajen in sodoben način.

Program septembrskega večera je v parku goriške občine predstavil inženir Flavio Chianese, glasnik odbora Mittel dream, ki je skupaj z združenjem 4* stormo glavni organizator dogodka. Chianesejevo idejo so v kratkem podprli številni občani, združenja, podjetja in občinska uprava, v imenu katere sta organizatorjem čestitala odbornik Stefano Ceretta in svetnik Fabrizio Oreti. »Raylight je hvalevredna pobuda. Zasnova jo je skupina občanov in zanesenjakov, ki ljubijo svoje mesto,« je dejal Ceretta.

Paternolijeva palača

Pri oblikovanju programa, ki se bo uradno začel ob 21. uri, bodo sodelovali italijanski in slovenski umetniki, glasbeniki, plesalci, grafiki ter izvedenci za posebne efekte. Le-ti bodo s projekcijsko tehniko »projection mapping« spremenili videz palače Paternolli in poskrbeli za nekatera druga sugestivna presenečenja, na drugih stavbah pa se bodo vrtele fotografije iz časa prve svetovne vojne in posnetki zavoda Luce, ki so si jih priskrbeli s pomočjo družbe Transmedia. Fotografije, je po-

jasnil Simone Lutman, so našli pri zasebnih zbiralcih, pa tudi pri združenju eStoria. Življenje v jarkih bodo nazorno prikazali člani združenja Grigio verdi, pred palačo prefektore pa bodo v teku večera nastopili zbor sv. Ignacija, plesna šola Tersicore, ritmičarke društva UGG, harfisti šole Komel Doralice Klanjšček in Clelia Furlan, harmonikar David Cej in pevka Gabriella Gabrielli, saksofonist Luca Capizzi, pianist Giorgio Marega, pevka Samanta Vrbljanec, godba na pihala Roberta Caterinija, pisatelj Giorgio Mosetti in drugi gostje. Organizatorji upajo v udeležbo režiserja Mattea Oleotta, za voditelja večera pa so izbrali Karolino Černic in Igorja Damilana. Stolev ne bo: publika bo sedela na tleh, za preproge bodo poskrbeli organizatorji.

Program se bo uradno začel ob 21. uri, praznično in živahno pa bo še nekaj ur prej. Poskrbljeno bo tudi za hrano in pijačo: kioski bodo obratovali na dvoru Bombi. Vremenoslovci, je še dodal Chianese, napovedujejo lepo vreme, v primeru dežja pa bo prireditev potekala 13. septembra.

NOVA GORICA Novo šolsko leto: petinpetdeset prvošolcev več

V novogoriški mestni občini bo v ponedeljek šolski prag prvič prestopilo 350 prvošolcev, kar je 55 več kot lani. Na prvi šolski dan jih bodo posebej pozdravili občinski predstavniki. Sicer pa v novogoriški mestni občini deluje osem osnovnih šol, v katere je bilo v šolskem letu 2013/14 vključenih 2.493 učencev, po zadnjih podatkih jih bo z novim šolskim letom 64 več, torej 2.557.

V okviru osnovnih šol deluje v občini pet vrtcev, poleg teh pa še samostojen javni zavod Vrtec Nova Gorica. V Vrtcih na območju občine bo v novem šolskem letu v 69 oddelkih vključenih 1.245 otrok, kar je 18 manj kot lani. Vsi otroci, ki so bili v vrtec vpisani s septembrom, so dobili prosto mesto v vrtcu. V poletnem času so na šolah in vrtcih izvedli nekaj vzdrževalnih del, v vrtcih so veljala 85.000, v šolah pa 250.000 evrov. Sicer pa so v občini v zadnjih letih temeljito obnovili tri otroške vrte in dve osnovni šoli, v kratkem se obetata še nova telovadnica in večnamenski prostor ob osnovni šoli v Dornberku. V Novi Gorici deluje tudi Glasbena šola, ki ima podružnico v Šempetru pri Gorici. Vanjo bo vključenih 641 učencev v 33 oddelkih.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu novogoriške mestne občine bo tudi letos ob začetku šolskega leta še posebno skrb in pozornost namenil prvošolcem. Skupaj s policijo in pristojnimi službami so pregledali vse kritične točke v bližini šol, kjer so obnovili prometno signalizacijo. Prvošolci bodo v šolah prejeli rumene rutice, v prvem šolskem tednu pa so v času prihodov in odhodov zagotovili dodatno zaščito otrok: ob prehodih za pešce bodo dežurali prostovoljci, člani novogoriškega združenja šoferjev in avtomobanikov ter člani društva upokoencev. (km)

ŠTEVERJAN - Izlet društva Briški grič Na Veliki planini v družbi planšarjev

Del izletnikov na Veliki planini

Prejšnjo nedeljo so se člani in prijatelji kulturnega društva Briški grič odpravili na enodnevni izlet na največjo visokogorsko pašno planino Slovenije, to je na Veliko planino v Kamniških Alpah. Del skupine se je odločil za tri ure in pol trajajoči pohod in vzpon na Veliko planino, ostali pa so se na planoto pripeljali z žičnico nihalko iz doline Kamniške Bistrice. Nato so pot do Grajšča, najvišje točke na planoti, prehodili peš, saj je sedežnica začasno ustavljena. Po dobri uri hoje se s prihodom na vrh takoj pozabili na trud: mehke gorske trate, razjede- no valovito kraško površje z vrtačami in manjšimi kotlički, temno zeleno grmičevje, viharne smreke in macesni, pa še nepreštevne bajte, ki po gradnji in obliki posnemajo starosvetne pastirske stanove, in staro pastirsko naselje Velika planina, po katerem je planota dobila ime. Tu so se izletniki tudi opočili in se okrepčali z enolončnicami, štruklji, zeljem in klobasami in žganci.

Pogled na Veliko planino in na pastirske koče je čudovit, sprehod v naselju in ogled starih pastirskih koč pa obiskovalcem planine dovolj nazorno prikazuje, kako je bilo ži-

vljenje nekoč. V naselju se nahaja Preskarjeva bajta, ki je od leta 2005 preurejena v muzej in ki je edinstven spomenik pastirske arhitekture v Alpah. Značilnost planinskih koč predstavljajo elipsaste strehe in so del kulturnega izročila planote, kot tudi stara planšarska oprema, trniči - siri oblikovani v kepe, okrašeni z vzorci, ki jih na sveži sir vtisnejo, za leseni in rezljani pečatniki - pisavami, povedke o mitičnih divjih možeh, belih deklicah in škrtih. Planino, tako kot nekdaj, upravlja pašna skupnost »pvanjšina«; pastirji se na planino odpravijo junija in na njej preživijo tri mesece.

Ob povratku v dolino so si izletniki ogledali izvir reke Kamniške bistrice, Plečnikov dvorec ter soteski Veliki in Mali Predaselj, ki predstavljata najožji del struge Kamniške Bistrice in ponujata čudovit razgled na strugo reke ter kristalno čisto vodo. Po celodnevem sprehajanju so si izletniki pred odhodom privoščili kozarček domače kapljice in malico. Velika planina je kljub razvoju turizma ohranila posebnosti in privlačnost in je očarala izletnike, ki so kljub muhastemu vremenu preživeli prijeten dan.

Marquez desetič s prvega mesta

SILVERSTONE - Španec Marquez (Honda) bo današnje dirko motociklističnega svetovnega prvenstva v elitnem razredu motoGP v britanskem Silverstonu začel s prvega mesta. V kvalifikacijah si je drugo izhodišče za vodilnim dirkačem v SP priboril Italijan Dovizioso (Ducati), tretji je bil Marquezov rojak Lorenzo (Yamaha). Za Marqueza je bil »pole position« že deseti v sezoni. Iz druge vrste bodo začeli Španec Espargaro (Yamaha), njegov rojak Pedrosa in veteran Rossi (Yamaha).

»Neznanka« pometla s Kvitovo

NEW YORK - Češka teniška igralka Petra Kvitová, zmagovalka turnirja za grand slam v Wimbledonu in tretja nosilka na zadnjem tekmovanju za grand slam, se je v New Yorku poslovila že v tretjem krogu. Premagala jo je Srbkinja Aleksandra Krunic (na sliki) s 6:4, 6:4. Krunicева, šele 145. na lestvici WTA se je na glavni turnir prebila prek kvalifikaci. Italijanka Flavia Pennetta je z gladkim 6:4, 6:0 premagala Američanko Nicole Gibbs.

KOŠARKA - Za uvod zelo prepričljiva zmaga Slovenije proti ambiciozni Avstraliji

Ne le Goran Dragić

Slovenija - Avstralija 90:80 (27:19, 49:43, 69:60)

Slovenija: Balažič 10 (5:6), Slokar 4, Murić 5 (1:2), Blažič 9 (2:2), Zupan 3, G. Dragić 21 (2:2), Z. Dragić 10, Lorbek 13 (2:2), Klobučar 7, Omić 8.

Avstralija: Broekhoff 9, Ingles 12 (2:5), Newley 13 (2:3), Dallavedova 3, Baynes 21 (5:5), Andersen 14 (5:5), Motum 8 (2:3).

Prosti meti: Slovenija 16:21, Avstralija 12:14. Met za dve točki: Slovenija 24:39, Avstralija 23:44. Met za tri točke: Slovenija 10:21, Avstralija 6:13. Skoki: Slovenija 32 (20 + 12), Avstralija 25 (15 + 10).

LAS PALMAS - Slovenska košarkarska reprezentanca je na najboljši način začela svetovno prvenstvo v Španiji. Z zmago proti Avstraliji je hkrati napovedala kandidaturu za najvišja mesta v predtekmovalni skupini D in razveselila kakih 500 slovenskih navijačev, kolikor se jih je zbralo v dvorani Arena na Kanarskih otokih.

Ne le zmaga in dve točki za dobro vzdušje in samozavest, razveseljiv je predvsem način, kako je Slovenija prišla do uspeha. Vodila je od začetka do konca, in čeprav je imela v svojih vrstah izjemno razpoloženega Gorana Dragića, ki je dosegel 21 točk (met iz igre 8:12, 7 skokov, 5 podaj), vse ni bilo odvisno od njega. Zaradi težav z osebnimi napakami je Goran Dragić igral manj, kot bi želel selektor Jure Zdovc, njegove odsotnosti na parketu pa praktično ni bilo opaziti.

Težave so se pojavile le zaradi vztrajanja Avstralije, da vse sile usmeri v igro pod obroč, kjer je imela z Aronom Baynesom (13 točk v prvem polčasu) ter ostalimi visoki igralci precej prednosti. Hkrati so Avstralcji v obrambi pritisnili na Gorana Dragića; na trenutke sta ga spremljala tudi dva igralca, še vedno pa je Slovenija odšla na odmor s šestimi točkami naskoka.

Da Slovenija ni le Goran Dragić, je bilo odlično videti v tretji četrtini. Kapetan reprezentance in zvezdnik Phoenixa je moral po dveh strogo dosojenih osebnih napakah na klop in Slovenija je celotni tretji del odigrala brez njega. In to izvrstno. Na znižanje vodstva Avstralije na zgolj točko razlike (51:50) je odgovorila z delnim izidom 6:0, nato pa razliko znova povišala na varno dvomestno število (66:56, 29.). Vloga Gorana Dragića v napadu so prevzeli Jaka Klobučar, Jaka Blažič, Zoran Dragić, Domen Lorbek, skratka vsak, ki je stopil na parket, je svoje naloge opravil brezhibno.

V zadnji četrtini je Slovenija, brez Gorana Dragića, prišla do rekordne prednosti 78:62. Če ne bi v zadnjih dveh minutah izgubila nekaj žog zaradi agresivne obrambe Avstralije, bi bila razlika precej višja od končnih 90:80.

»Zadovoljen sem, saj so igrali čvrsto, hrabro, prav tako, kot smo se dogovorili. V zaključku

tekme smo sicer izgubili nekaj žog, a to ne sme pokvariti skupnega vtisa,« je povedal Zdovc, priznal pa, da se zdaj tekem, ko bo današnja proti Mehiki (ob 17.30) najbolj boji.

»Ključno je bilo, da smo dobili skok. S svojo igro nisem še povsem zadovoljen. Čutim, da mi manjka tekem. Hitro se zadiham in verjetno sem tudi zaradi tega naredil nekaj neumnih napak,« je bil s sabo še preveč kritičen Dragić.

Visoki igralci Slovenije so bili po pričakovanjih v težavah, a so se vseeno izkazali

ANSA

Skupina A (Granada)

Izidi: Egipt - Srbija 64:85, Francija - Brazilija 63:65, Iran - Španija 60:90. **Danes:** 15.30 Srbija - Francija, 18.00 Brazilija - Iran, 22.00 Španija - Egipt

Skupina B (Sevilla)

Izidi: Hrvaška - Filipini 81:78 (podaljšek), Portoriko - Argentina 75:98, Grčija - Senegal 87:64. **Danes:** 13.30 Argentina - Hrvaška, 17.30 Senegal - Portoriko, 20.00 Filipini - Grčija

Skupina C (Bilbao)

Izidi: Ukrajina - Dominikanska republika 72:62, Nova Zelandija - Turčija 73:76, ZDA - Finska 114:55. **Danes:** 12.30 Dominikanska republika - Nova Zelandija, 16.00 Finska - Ukrajina, 21.30 Turčija - ZDA

Skupina D (Las Palmas)

Izidi: Angola - Južna Koreja 80:69, Avstralija - Slovenija 80:90, Mehika - Litva 74:87. **Danes:** 13.30 Južna Koreja - Avstralija, 17.30 Slovenija - Mehika, 20.00 Litva - Angola.

NOGOMET - Tekme državnega in deželnega pokala

Juventina po lepi predstavi že v naslednji fazi Poraz v Žavljah prestroga kazen za Vesno

ELITNA LIGA

Zaule Rabuiese - Vesna 2:0 (1:0)

Vesna: Carli, Stanich (Colja), G. Žkerpan, Cipracca, Avdić, Purić, Toffoli, Arduini (A. Kerpan), Lekić (Božič), Muiesan, Kosmač, trener Zanuttig.

Po visokem porazu v prvem krogu proti favoriziranemu UFM je Vesna, ki je nastopila v okrnjeni postavi, izgubila tudi drugo tekmo v tem pokalu, tokrat proti Zaulam. Kriško moštvo je v prvih tridesetih minutah imelo pobudo v svojih rokah, nadigralo domačo ekipo in ustvarilo vsaj tri zrele priložnosti za gol. Zadelo je tudi prečko. Vesnini napadalcji pa niso bili dovolj prisebni, da bi spravili žogo v mrežo. Gostitelji so svojo priložnost izkoristili in po prvem polčasu vodili z 1:0. Podobna slika se je ponovila tudi v drugem polčasu. Vesna je zamudila nekaj priložnosti za zadetek, domače moštvo pa je v enem redkem protinapadu dalo še drugi gol in tekme je bilo konec.

»Tudi tega poraza ne smemo jemati tragično. Fantje garajo na treningih in prepričan sem, da bomo dobro pripravljeni že za prvo prvenstveno tekmo,« je dejal Vesnin tehnični vodja Paolo Soavi. (lako)

Prihodnji krog (10.9.): ob 20.30 Vesna - ISM Gradisca

PROMOCIJSKA LIGA

Juventina - Trieste Calcio 2:1 (0:1)

Strelca za Juventino: 55. Palermo, 82. Predan
Juventina: Esposito, Morsut, Manfreda, Antonutti, Popović, Racca, Marchioro (od 90. Avlay), Stabile, Giolo (od

46. Dragosavljević), Palermo (od 87. Iansig), Predan. Trener: Sepulcri

Igralci obeh ekip so uprizorili pravi nogometni spektakel vreden ogleda. Že od samega začetka sta igrali odprto in z visokim tempom igre. Juventina je imela prvo zrelo priložnost v 20. minuti s Predanom, ki jo je žal napravil. Napako je Juventina drago plačala v 39. minuti, ko so nasprotniki povedli. V drugem polčasu je Juventina prevzela pobudo v svoje roke in zvrstila kopico nevarnih priložnosti. Iz dveh od teh je dvakrat zadela v polno: najprej s Palermo, ki je potrdil, da je v izjemni formi in nato še s Predanom. S to zmago si je Juventina že zagotovila napredovanje v drugi krog in tako bo naslednja tekma proti Cormoneseju zgolj formalnost.

Prihodnji krog (10.9.): ob 20.30 Cormonsese - Juventina

1. AMATERSKA LIGA

Sovodnje - Mariano 1:1 (0:1)

Strelec za Sovodnje: 55. Maurencig Sovodnje: Dovier, Biasiol, Trampus, Flocco, Stergulz (od 26. Dal Canto, od 63. Pavletič), Tomsic, Bajec, Galliussi, Tomani, Maurencig, Hriberšek (od 84. Persolja). Trener: Sambo Solidna predstava Sovodnj, ki so iztržile pomembno točko in tako ohranili še dobre možnosti za uvrstitev v drugi krog tekmovanja. V prvem polčasu, v katerem so bili nevarnejši gostitelji, so povedli gostje po zaslugi enajstmetrovke, ki jo je zakrivil Trampus. Če je bil prvi del bolj v znamenju domačinov, je bil drugi bolj v prid gostov, ki so imeli ob koncu tekme nekaj ne-

varnih priložnosti. Kljub temu je Sovodnjam uspelo izenačiti z Maurencigom, ki je zadel s škarjicami. (M.F.)

Prihodnji krog (10.9.) skupine I: ob 20.30 Isontina - Sovodnje

Breg - Domio 1:1 (1:1)

Strelec: Cigliani v 30. min.

Breg: Daniele Daris, Suttora (Lugnani), Messi (Rosone), Braini, Coppola, Omari, Vianello, Marturano (Denis Daris), Martini, Gigliani, Nigris (Salice), trener Cernuta.

Breg je že drugič zaporedoma igral neodločeno v tem pokalu. Dolinski derbi je bil dopadljiv. Obe ekipi sta imeli precej priložnosti za gol. Resnici na ljubo je imel Breg več od igre in bi s kančkom več sreče lahko zmagal, toda tudi Domio je igral dobro in delitev točk je navsezadnje pravična. Prvi so povedli Brežani s Ciglianijem v 30. minuti igre, le sedem minut pozneje pa je Domio stanje izenačil. Tudi v drugem polčasu je bila igra dopadljiva, čeprav ni bilo zadetkov. (lako)

Prihodnji krog skupine N (10.9.): ob 20.30 Muglia - Breg

Danes

15.00 Sistiana Duino Aurisina - Primorec; 16.00 Mladost - Audax Sanrocchese, Romana Monfalcone - Primorje, Gaja - Chiarbola.

PRIJATELJSTA TEKMA

Kras - Kras mladinci 4:0 (2:0)

Strelci: Spetič, Knezevič, Petracci in Komel

NOGOMET

Roma in Juventus že zmagujeta

RIM - Že prvi krog nogometne A-lige je postregel s pravim derbijem, v katerem je Roma z 2:0 (1:0) premagala Fiorentino. Boljšo igro v prvem polčasu je z zadetkom kromal Nainggolan v 28. min. Drugi polčas je bil bolj v znamenju gostov. Ilič je po prostem strelu zadel prečko, izkazal se je tudi vratar Rome De Sanctis, končni izid pa je v sodniškovem podaljšku postavil Gervinho.

Že popoldne je s pravo nogo začel tudi prvak Juventus, ki je v Veroni proti Chievu zmagal po avtogolu Biraghija že v 7. minuti. Končni izid je preskromno plačilo za goste, ki so bili absolutno boljši, a so zapravili veliko priložnosti za gol. Le malo je za nameček manjkalo, da bi sicer zelo neambiciozni Chievo, za katerega sta vseh 90 minut odigrala tudi Boštjan Cesar in Valter Birsas, na koncu celo izenačil s Maxijem Lopezom. A so gostitelji pokazali premalo, da bi si zaslužili točko.

Danes: 18.00 Atalanta - Verona in Milan - Lazio; 20.45 Cesena - Parma, Genoa - Napoli, Palermo - Sampdoria, Sassuolo - Cagliari, Torino - Inter, Udinese - Empoli.

SLOVENIJA - Celje - Olimpija 0:0, Domžale - Maribor 2:0 (1:0)

ODBOJKA

Poljaki za uvod nadigrali Srbe

VARŠAVA - V spektakularni uvodni tekmi moškega odbojkarškega SP, ki si jo je na nacionalnem stadionu v Varšavi ogledalo kar 64.000 ljudi, je gostiteljica prvenstva Poljska gladko s 3:0 (19, 18, 18) ugnala Srbijo, bronasto s prejšnjega prvenstva. Italija bo danes ob 13.30 (Raisport 1) igrala proti Iranu.

JADRANJE - Državno prvenstvo 420

Svetovnemu dodali še državni naslov

Posadka TPK Sirena Carlotta Omari in Francesca Russo Cirillo je v Formii suvereno osvojila naslov državnega prvaka v jadralnem razredu 420. Dekleti, ki sta v začetku avgusta v nemškem Travemundeju osvojili naslov svetovnih članskih prvakinj, sta zadnji dan prvenstva v srednje močnem termičnem vetru (od 8 do 14 vozlov) v predzadnji regati najprej zmagali, v zadnji pa pristali na 4. mestu. Prvenstvo sta tako končali s 27 točkami prednosti. Ker sta v četrtek doživeli v četrti regati diskvalifikacijo, je v nadaljevanju prvenstva nad njima visel Damoklejev meč, vendar sta obdržali mirno kri in s preudarno taktiko na koncu vendarle potrdili vlogo favoritinj.

«Dokazali sta, da sta iz pravega testa. Kot svetovni prvakini sta bili v očeh vseh v Formii, a znano je, da je lažje priti na vrh, kot na njem ostati, zato smo lahko tudi s tem nastopom zelo zadovoljni,» je povedal trener Matjaž Antonaz, ki je izpostavil tudi odlično končno 20. mesto mešane posadke Carlo Matteo Omari in

Cecile Fedel, ki sta se v konkurenci 64 posadk in kot kvalifikanta res zelo izkazala.

Z nastopom na državnem prvenstvu se je sezona za tekmovalce v tem razredu praktično končala, bliža pa se tudi čas, ko se bosta tekmovalni poti Carlotta in Francesca razšli. Obe bosta sicer skupaj nastopili še na svetovnem prvenstvu prihodnjega leta na Japonskem, vendar bo Carlotta počasi začela tudi z nastopi v razredu 470, vendar bo morala imeti ob sebi fizično močnejšo partnerico. Za Francesco pa bodo v dogovoru s soslednim društvom SVBG, pravo izbiro šele iskali.

»S Carlotto in Francesco sem doživel enako zadoščenje in enako lepe občutke, kot z Jašem in Simonom, ki sicer ostajata moja prva ljubezen,« je še povedal Antonaz.

Na sliki: Prvakini Carlotta in Francesca, poleg njiju še Matteo Omari in Cecilia Fedel s pokalom za 3. mesto med kvalifikanti za nastop na DP, in trener Matjaž Antonaz

ODBOJKA - Nekdanja borovka Katarina Pučnik v Trentu letos s pogodbo v poklicni ligi

V ženski A2-ligi

Katarina Pučnik bo v prihodnji sezoni igrala v poklicni odbojarski A2-ligi. Dvajsetletna Tržačanka, nekdanja odbojkarica Bora, ki se je že pred štiri leti zaradi športa preselila v pokrajino Trento, bo na tej ravni branila barve ekipe Delta Informatica, s katero je lani v višjo ligo napredovala iz B1-lige. Enoletno pogodbo je sklenila šele pred nekaj dnevi. »S klubom sem se dogovorila že ob koncu sezone, vendar smo pogodbo usklajevali do tega tedna,« je povedala Katarina. Poleg plače ima na voljo tudi stanovanje, ki ga deli z drugimi dekleti.

Katarina živi na Tridentinskem že od leta 2011, ko se je odločila, da se bo 100-odstotno posvetila odbojki. Najprej se je pod vodstvom nekdanjega selektorja mladinske reprezentance Moretija kalila v deželni C-ligi pri klubu Marzola Povo, nato je z Argentariom igrala v B2-ligi, lani pa je bila del zmagovite ekipe TrentinoRosa v B1-ligi. Kljub temu, da lani praktično ni dobila priložnosti za igranje, so jo želeli potrditi tudi v višji ligi. »V minuli sezoni je trener, ne glede na učinek, vedno igral z istimi sedmimi igralkami. Letos nas vodi drug trener, to je Marco Gazzotti, s katerim sem se hitro ujela. Zdi se mi, da bo dal več priložnosti tudi drugim, zato ostajam rade volje,« je povedala Pučnikova.

Čeprav ji po pisanju klubske spletne strani v ekipi namenijo vlogo rezerve kapetanke Giade Marchioron, ki igra na mestu korektorja, Pučnikova sebe vidi bolj v vlogi krilne napadalke. »Končno zdaj spet intenzivno vadim tudi sprejem servisa, ki je moja šibka točka. Potrebnovala bom nekaj mesecev, vendar menim, da bom lahko nato pripravljena za igranje tudi na tej ravni,« je samozavestna Tržačanka. Na roko ji pride tudi pravilnik, ki igralcem do 20 let v A2-ligi omogoča, da stopijo na igrišče tudi večkrat v istem setu, če zamenjajo enako staro soigralko. Katarina zato računa, da bi se lahko vrstila s soigralko, ki je boljša v polju, svojo priložnost pa za zdaj dobila predvsem v prvi liniji, kjer lahko na krilo izkoristi svojih 182 centimetrov telesne višine, še bolj pa svoj dotik žoge na višini 3,05 metra.

Ekipo so sicer za nastop v višji ligi okrepili. Pridružili sta se ji tujki, srbska sprejemalka Milica Bezarević in grška blokerka Maria Lampriniidou. Obe sta lani igrali v Forliju. Najeli so tudi furlanskega libera Eliso Cardani, lani soigralko goriške Slovenke Mateje Petejan v Vidmu pri Atomatu (B1-liga).

Katarina Pučnik je do leta 2011 igrala pri Boru

Ekipa je s pripravami začela preteklo sredo, dvakrat na dan so se dekleta potila ob jezeru Caldonazzo. Katarina ta konec tedna preživlja doma v Trstu, a jo že od jutri čaka nova »obilna porcija«

dela. »Treniramo zelo intenzivno dvakrat na dan, v petek je trajal dopoldanski trening štiri ure, popoldanski pa tri,« pravi Pučnikova. Dvakrat na dan bodo trenirale tudi med sezono. Do lanske se-

zone se je redno vračala domov enkrat na mesec. Zdaj bo to težje. Domače tekme bodo ob nedeljah ob 18. uri, gostovanja po celi Italiji so zelo dolga. Povrh jo prvenstvena tekma čaka letos tudi dan po božiču. Prosta bo le ob ponedeljkih. Ker pa računa, da bo v Trentu odslej obiskovala tudi univerzo (opravila je vstopno testiranje za pravo in ekonomijo, čaka na izid), bo ponedeljek namenjen študiju.

Življenje poklicne športnice ima zdaj že v krvi. »Daleč od doma sem spoznala, kaj pomeni živeti samostojno. Naučila sem se, kako se moram organizirati, da usklajujem treninge z učenjem. Resno treniranje zahteva od tebe 100-odstotno angažiranost. Ni šolskih izletov, ni zamujanja na treningih, ne pride v poštev, da se ne bi vedno trudil. Da ostaneš doma, moraš res biti hudo bolan. Skratka, vse se vrti okoli odbojke. Dobro je, da imam prijatelje, ki se nanjo ne razumejo, tako lahko včasih izklopim,« pravi Katarina, ki ji življenje v urejenem Trentu, kjer pravi, da so tudi Italijani našli nemške mentalitete, povsem ustreza. Upajmo, da se bo izkazala.

A. Koren

KOŠARKA - Samuel Zidarič redno trenira pri ekipi Pallacanestro Trieste

Odgovornosti se ne boji

Košarkar iz Prečnika je eden od mladincev, ki dopolnjujejo člansko vrsto tržaškega prvoligaša

Med šestimi mladinci, ki so dopolnili člansko ekipo tržaškega Pallacanestro Trieste, ki bo letos nastopal v A2-ligi Gold, je tudi Samuel Zidarič. Košarkar iz Prečnika, ki je svojo športno pot začel pri nabrežinskem Sokolu, je že pred tremi sezonami - v okviru sodelovanja projekta Jadran s Tržačani, prestopil k tržaškemu Basketrieste, satelitskemu klubu tržaškega prvoligaša. Tam je nastala skupina Team '98, ki združuje perspektivne košarkarje iz Trsta in dežele. Zidarič je po dveletnem kaljenju v mladinskih ligah vendarle pridobil tudi zaupanje trenerja Dalmassonsa, ki ga je povabil v člansko moštvo. »Seveda sem vpoklica zelo vesel,« je priznal 16-letnik (17 let bo dopolnil februarja), 193 centimetrov visoko krilo. Prvi uradni nastop v članski ekipi je Zidarič zbral že junija, ko je Pallacanestro Trieste odigral dobrodelno tekmo za pomoč poplavlencem v Srbiji, BiH in na Hrvaškem, led pa je prebil tudi v letošnji sezoni, saj je pred dnevi odigral štiri minute na prijateljski tekmi proti Portorožu. »V ritmu dela in igre sem se že dobro vključil. Nenazadnje so nas v mladinski ekipi Team '98 že dve leti pripravljali na pre-

stop med člane: igramo namreč tudi podobne igre, sistem dela pa zame ni novost,« razlaga košarkar, ki bo letos obiskoval 3. razred znanstvenega liceja France Prešeren.

S člansko ekipo trenira od 20. avgusta: zjutraj pilijo kondicijo s kondicijskim trenerjem Paolom Paolijem, popoldne pa taktiko. »V jutranjih urah se na treninge vozim z avtobusom, popoldne pa me velikokrat peljejo starši,« pravi Zidarič. Med sezono mlajša garnitura igralcev – ob Zidariču še Pietro Boniciolli, Michael Venturini, Francesco Forza (vsi 1998), Leonardo Minelli in Matteo Norbedo (oba 1997) ne bodo trenirali v jutranjih urah, kljub temu pa bodo večkrat tedensko imeli po dva treninga dnevno: najprej z ekipo mladincev, ki bodo nastopali v prvenstvu U17, nato pa s člani. Za tekme s člansko ekipo pa seveda ne bo mesta za vse mlade: »Pridružil se jim bo tisti, ki si bo zaslužil mesto na treningih. Tako so napovedali,« potrjuje Zidarič, ki bo seveda naredil vse, da si bo izboril mesto na klopi. S soigralci se je po prvih dveh tednih že dobro ujel, »saj so starejši igralci že vajeni, da ekipo vsako leto dopolnijo mladinci.«

Obvestila

AŠD BREG NOGOMETNA SEKCIJA obvešča, da se bodo treningi za otroke rojene od leta 2004 do 2009 začeli v torek, 9. septembra ob 16.30 v športnem centru v Dolini. Info: 040-227044 po 20.30 ali 333-3828615.

ATLETSKA SEKCIJA BOR sporoča, da potekajo treningi za srednje in višješolce na atletski stezi na Kolonji ob ponedeljkih, sredah in petkih, ob 16. uri. Prvi trening uvajanja v atletiko za osnovnošolce (3., 4., 5. raz.) na atletski stezi na Kolonji pa bo v ponedeljek, 22. septembra, ob 16.30.

NOGOMETNA ŠOLA AŠD ZARJA obvešča, da se bodo treningi in novi vpisi za otroke rojene od leta 2002 do 2009 začeli v ponedeljek, 8. septembra, ob 17.00 v športnem centru v Bazovici. Info: 339-2447832.

AŠD POLET vabi vse otroke do 8. leta starosti, na brezplačen začetniški tečaj za umetnostno kotkanje in hokej na rolerjih, ki se bo začel v ponedeljek, 1. septembra, ob 16. uri na Pikelcu. Za morebitne informacije lahko pišete na info@polet.it

ASD CHEERDANCE MILLENIUM obvešča da se bodo treningi in vpisi za nove člane začeli v ponedeljek 8. septembra: osnovna motorika (3-6 let) pon in pet 16.45-17.45. Otroška skupina (6-11 let) pon 16.30-18.00 in pet 17.00-18.30. Mladinska skupina (12-18 let) pon 18.00-20.00 in pet 18.30-20.30. Info: 347-8535282 Jasna, 347-9227484 Ryan ali info@cheerdancemillemium.com

AŠD SHINKAI KARATE CLUB organizira dneve odprtih vrat v športno kulturnem centru v Zgoniku. Torek 9.9. - samoobramba. Sreda 10.9. - Kata (obvezni liki). Petek 12.9. - Kumitè (borbe). Urniki: 18.00 - 19.00. Info : 338 - 7281332 ali 347 - 2533320.

TENIŠKA SEKCIJA AŠZ GAJA sprejema prijave za promocijski teniški tečaj za začetnike, ki se bo odvijal od 8. do 12. sept. Istočasno sprejemamo tudi prijave za zimске začetniške in nadaljevalne tečaje za osnovnošolce in srednješolce, ki se bodo začeli oktobra. Vsa pojasnila dobite na tel. št. 3898003486 (Mara) ali pa 3291665768 (Matej).

NK KRAS organizira Dan odprtih vrat (Open day) v soboto, 6. septembra, na nogometnem igrišču v Repnu. Prireditelj je odprta vsem otrokom, ki želijo preizkusiti nogomet in so rojeni od l. 2004 do 2009. Začetek ob 15. uri. Info na tel. 339-3853924 (Emanuela) ali nkkras@gmail.com.

KOLESARSKI KLUB ADRIA prireja 14. septembra 2014, pod pokroviteljstvom Združenja slovenskih športnih društev v Italiji, netekmovalni rekreativni »Maraton Prijateljstva Ljubljana-Trst« v sodelovanju s KD Rog Radenska Ljubljana ter tržaškim kolesarskim klubom GF Europa s startom ob 9.30 v Ljubljani in ciljem ob 13.30 (100 km) in 15.30 (130 km) v Lonjerju.

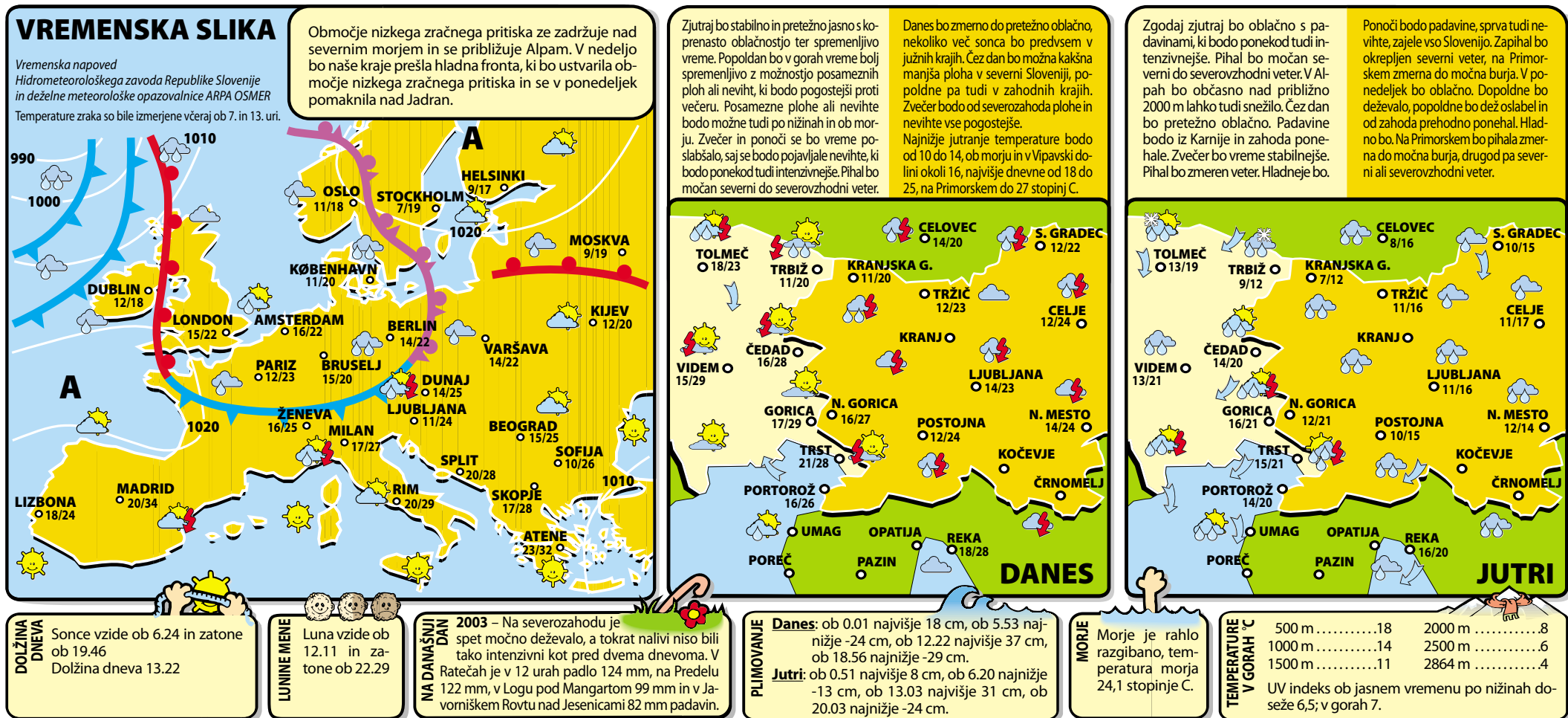
Informacije na spletnih straneh: www.radenska-kdzivljenje.si www.kdrog.si ter www.granfondodeuropa.com (tudi slovenska verzija). Prijave so možne tudi preko elektronske pošte na kkadria@gmail.com

V primeru zadostnega števila zainteresiranih bo organiziran prevoz do Ljubljane.

ŠD SOKOL sporoča, da je odprto igrišče odbojke na mivki (beach volley) v Nabrežini vsak dan od 17.00 dalje. Deluje tudi bar. Za rezervacije in informacije kličite v večernih urah na telefonsko številko 3312978665 (Sara).

primorski_sport

facebook

Zehanje nalezljivo tudi pri volkovih

WASHINGTON - Zehanje ni nalezljivo samo pri šimpanzih, pavijanih, psih in ljudeh, ampak tudi pri volkovih, so ugotovili znanstveniki, ki so opazovali krdele 12 volkov v živalskem vrtu Tama v Tokiu. Njihovo obnašanje so spremljali 254 ur v obdobju petih mesecev, zanimalo pa jih je predvsem, kaj se zgodi, ko eden od volkov zazeha v navzočnosti drugih. Ugotovili so, da je bilo zehanje veliko pogostejše, ko so bili volkovi izpostavljeni zehanju drugih članov krdele. Nalezljivost je bila sicer odvisna od povezanosti z volkom, ki je zazel. Zveri so namreč zehale pogostejše, če so bile blizu zehajočemu volku, s katerim so bile tesneje povezane. Raziskovalci so prišli do zaključka, da ima zmožnost empatije verjetno večje število živalskih vrst, kot so domnevali doslej.

Nemški umetnik sprožil zlato mrzlico na britanski plaži

London - Nemški umetnik je na eni od britanskih plaž zakopal 30 zlatih ploščic, s čimer je sprožil pravo zlato mrzlico. Michael Sailstorfer iz Berlina je ploščice, skupaj vredne 10.000 funtov (13.000 evrov), zakopal v Folkestonu na jugu Anglije v okviru tamkajšnjega kulturnega festivala. Srečni najditelji lahko ploščice iz 24-karatnega zlata obdržijo. »Tam je zakopanih 30 zlatih ploščic dolgih nekaj centimetrov, skupaj z veliko količino podložk. Če boste s seboj prinesli detektorje kovine, boste najprej našli veliko podložk, preden boste našli zlato,« je za BBC dejal vodja festivala Lewis Biggs.

Agencija AURORA

Predano in profesionalno od davnega 1963. leta

Odhodi skupinskih potovanj

avtobus

Rogaška Slatina AuroraFest	07. - 14.09.
Gradež, laguna in »casoni«	10.09.
Lombardija: očarljiva Brianza	19. - 21.09.
Pyramidenkoegel in Gospa Sveta	20.09.
Črnogorski biseri	23. - 28.09.
Velika tura po Bolgariji	02. - 11.10.
Jesensko obarvana Plitviška jezera	04. - 05.10.
Avstrija: Melk, Krems, Admont	10. - 12.10.
Cittadella, nepoznana lepota	25.10.

letalo

Severna Španija	29.09. - 03.10.
Istanbul in Kapadokija	13. - 20.10.
Indija: Radžastan in Agra	25.10. - 08.11.
Mehika in Gvatemala	28.10. - 11.11.

September je idealni čas za počitnice v Grčiji, Španiji, Turčiji ali na Severnem Cipru: odlične cene pa še prevoz do letališča ter zavarovanje zdravstveno in proti odpovedi vedno vključeno v paketu.

Ob 100-letnici Prve svetovne vojne

Monte Grappa in Possagno 27.09.
Južna Poljska 29.09. - 05.10.
Vojna dogajanja v okolišju Trevisa 19.10.

Vsako nedeljo odpelje naš posebni avtobus v Rogoško Slatino, Radence, Moravce, Zreče, Dobro, Čatež, Dolenjske in Šmarješke toplice. V Terme Olimia vozimo tudi ob četrkih.

Zaupajte izkušnosti!

POTOVALNA AGENCIJA AURORA, UL. MILANO 20, TRST

Tel. 040 631300 - Fax 040 365587

e-mail aurora@auroraviaggi.com - Url www.auroraviaggi.com

Urniki: ponedeljek - petek 9.00 - 12.30 in 15.30 - 19.00, četrtek no stop 9.00 - 19.00, sobota 9.00 - 12.00

BENETKE - Včeraj na festivalu

Številni zvezdniki

Danes v tekmovalnem sporedu film Saveria Costanza Hungry hearts

Al Pacino med Lucilo (levo) in Camilo Sola (desno) včeraj v Benetkah

ANSA

BENETKE - Al Pacino, Catherine Deneuve, Chiara Mastroianni, Charlotte Gainsbourg, Valeria Bruni Tedeschi. Začetek prvega festivalskega konca tedna je včeraj potekal v znamenju velikih imen iz zvezdnikov, ki bodo tudi danes priklikali na beneški Lido vrsto oboževalcev.

Al Pacino, ki se v teh dneh mudi v hotelu Cipriani na otoku Giudecca, se je na Mostro vrnil kar z dvema filmoma, enim, ki se poteguje za zlatega leva in drugim, ki so ga predstavili sinoči izven festivalskega sporeda.

Manglehorn Davida Gordona Greena je zgodba, ki pripoveduje o kovaču Angelu J. Manglehornu, ki živi na ameriškem podeželju, naveličan dokaj enoličnega življenja in jetnik spominov in preteklosti, ki mu ne dovoli, da bi se prepustil prihodnosti. V filmu The Humbling (Ponižanje), ki ga je Barry Levinson povzel po istoimenskem romanu Tima Rotha pa je Al Pacino Simon Axler, eden največjih igralcev njegove generacije, čigar umetniška pot pa je že pri koncu in depresija mu seveda načne živce. Film kot za nalašč za 74-letnega igralca, pravo legendo sodobnega filma,

ki pa očitno uspešno kljubuje letom, saj se je tudi včeraj kar dvakrat sprehodil po redči preprogi v družbi štirideset let mlajše prijateljice, argentinske igralk Lucile Sola.

Kot že rečeno pa sta se včeraj izkrcali na Lido tudi mama in hčerka, Catherine Deneuve in Chiara Mastroianni, ki tudi v delu 3 covers Benoita Jacquot, z drugo igralko, Charlotte Gainsbourg tvorita žensko obarvano družino in njihova življenja in dokaj zgrešene ljubezenske izbire kmalu privedejo do najhujšega.

Tudi današnji spored obljublja prisotnost dokaj pomembnih imen svetovne filmske scene. Od Larsa Von Triera, ki bo jutri z Umo Thurman predstavil dolgo verzijo dela Nymphomaniac Volume 1, do turško-nemškega režiserja Fatih Akina, ki bo v Benetkah predstavil najnovejši film The cut.

Danes bo v tekmovalnem sporedu tudi drugi italijanski film Hungry hearts Saveria Costanza, v sklopu Orizzonti pa zgodba Belluscone. Una storia siciliana, v kateri se Franco Maresco loteva bivšega predsednika italijanske vlade. (Iga)